แผนบริหารจัดการความเสี่ยง

ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. 2569

คณะเกษตรและชีวภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

คำนำ

การบริหารความเสี่ยงเป็นหน้าที่ของทุกคนในหน่วยงานตั้งแต่ระดับผู้บริหารจนถึงเจ้าหน้าที่ เพราะการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ต้องเริ่มตั้งแต่กำหนดกลยุทธ์ด้วยการมองภาพรวมทั้งหมดของหน่วยงาน โดยคำนึงถึงเหตุการณ์ปัจจัยเสี่ยงที่สามารถส่งผลกระทบต่อมูลค่ารวมของหน่วยงาน และกำหนดแผนบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยงองค์กรอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และจัดการได้ เพื่อการสร้างหลักประกันว่าหน่วยงานจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน คณะเกษตรและชีวภาพ จึงได้ร่วมกันจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทุกส่วนเข้าใจถึงกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในแผน ซึ่งเป็นการลดสาเหตุและโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ให้ระดับความเสี่ยงและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนบริหารจัดการความเสี่ยงฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร และคณะต่อไป

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
คณะเกษตรและชีวภาพ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทสรุปผู้บริหาร	**ก**
ส่วนที่ 1 บทนำ	**1**
ความจำเป็นของการบริหารความเสี่ยง	1
วัตถุประสงค์ของแผนบริหารจัดการความเสี่ยง	1
ตัวชี้วัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	1
กระบวนการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ส่วนที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง	**4**
กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง	4
ความแตกต่างของความหมายระหว่าง “ปัญหา (Problem)” กับ “ความเสี่ยง (Risk)”	17
อภิธานศัพท์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง	18
ส่วนที่ 3 แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569	**22**
ประเภทความเสี่ยง	22
วิธีการจัดการความเสี่ยง	24
การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง	24
แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569	28
ส่วนที่ 4 การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ และการติดตามผลการดำเนินงาน	**34**
การสื่อสารแผนบริหารความเสี่ยง	34
วัตถุประสงค์ของการติดตาม และประเมินผล	34
แนวทางการติดตามผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง	34
คำอธิบายตัวชี้วัด ข้อมูลที่ติดตาม และการคำนวณผลการดำเนินงาน	35
ภาคผนวก	**41**
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน	42

บทสรุปผู้บริหาร

1. ความจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยง

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 หมวด 4 การบัญชี การรายงานและการตรวจสอบ มาตรา 79 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง ทั้งนี้กระทรวงการคลังได้ออกหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 และแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่อง หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร (กุมภาพันธ์ 2564) เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้ในการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ อันจะช่วยให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ

เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ประกอบกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้การดำเนินงานขององค์การต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์สภาพแวดล้อม เป็นเหตุให้คณะเกษตรและชีวภาพตระหนักถึงการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นอย่างมาก เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีความเจริญก้าวหน้าและเท่าทันสภาพแวดล้อม เทคโนโลยี และนวัตกรรมต่าง ๆ การบริหารจัดการความเสี่ยงจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามพันธกิจของคณะ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการวิเคราะห์และคาดการณ์ในอนาคตภายใต้หลักเหตุและผล เพื่อกำหนดหลักการและวิธีการสำหรับลดหรือป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินงาน นอกจากนี้การบริหารความเสี่ยงยังเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งมีการดำเนินงานบนพื้นฐาน คือ ด้านการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) และการควบคุมภายใน (Internal Control) ดังนั้น คณะเกษตรและชีวภาพจึงต้องดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจในการบริหารงาน โดยนำแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่อง หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร (กุมภาพันธ์ 2564) มาปรับให้เหมาะสมกับบริบทของคณะเกษตรและชีวภาพ

2. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน

คณะเกษตรและชีวภาพ จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร คณาจารย์และบุคลากรภายในคณะ โดยมีกระบวนการดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เพื่อทำหน้าที่จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ของคณะเกษตรและชีวภาพ
2. รวบรวมผลการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง ข้อมูลสารสนเทศและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
3. ประชุมจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง โดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน คณะเกษตรและชีวภาพ และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์ความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง โอกาสและผลกระทบ และวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง
4. จัดทำ ร่าง แผนบริหารจัดการความเสี่ยง
5. เสนอแผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริหารคณะเพื่อพิจารณา
6. ปรับแก้ไขข้อมูลแผนบริหารจัดการความเสี่ยงตามที่คณะกรรมการบริหารคณะเสนอแนะ
7. จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงฉบับสมบูรณ์
8. เผยแพร่แผนบริหารจัดการความเสี่ยงให้ทุกส่วนงานภายในคณะนำไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติต่อไป

3. ผลการดำเนินงาน

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569
หน่วยงาน คณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาท้องถิ่น
วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ สร้างสรรค์งานวิจัย และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนเมือง
2. เพื่อนำผลงาน วิจัย งานสร้างสรรค์ และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาท้องถิ่น หรือชุมชนเมือง หรือการต่อยอดในเชิงพาณิชย์
3. เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนเมือง ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ด้วยศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
4. เพื่อส่งเสริม อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมตามวิถีเกษตรไทย เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรมเกษตร

ที่ (1)	ความเสี่ยง (2)	(3) ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง (4)			การประเมินความเสี่ยง			การจัดการความเสี่ยง โครงการ/กิจกรรม (8)	ตัวชี้วัด (9)	ค่าเป้าหมาย (10)	ผู้รับผิดชอบ (11)	สถานะดำเนินการ** (12)
				ปัจจัยเสี่ยงภายนอก	ปัจจัยเสี่ยงภายใน	(5) โอกาสที่จะเกิด (L)	(6) ผลกระทบ (I)	(7) คะแนนความเสี่ยง (L)x(I)					
1	การนำผลวิจัย/นวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ในสถานศึกษา ต่ำกว่าร้อยละ 25	O	เป็นตัวชี้วัดใหม่ของมหาวิทยาลัยที่ทางคณะไม่เคยดำเนินการ	✓		4 (L1)	3 (I7)	12 (สูง)	- เน้นการวางแผนตั้งแต่ต้นทาง การสื่อสาร การสนับสนุน และการติดตามผลการนำผลงานวิจัย/นวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ใน	1. ร้อยละของผลงานวิจัย/นวัตกรรมที่นำไปใช้กับสถานศึกษา	ร้อยละ 25	- ประธานหลักสูตร - รองคณบดีฝ่ายวิชาการฯ	2

ที่ (1)	ความเสี่ยง (2)	(3) ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง (4)			การประเมินความเสี่ยง			การจัดการความเสี่ยง โครงการ/กิจกรรม (8)	ตัวชี้วัด (9)	ค่าเป้าหมาย (10)	ผู้รับผิดชอบ (11)	สถานะดำเนินการ** (12)
				ปัจจัยเสี่ยงภายนอก	ปัจจัยเสี่ยงภายใน	(5) โอกาสที่จะเกิด (L)	(6) ผลกระทบ (I)	(7) คะแนนความเสี่ยง (L)x(I)					
									สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ - กำกับติดตามการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์กับสถานศึกษาของผู้ได้รับทุนปีที่ผ่านมา	2. จำนวนครั้งในการกำกับติดตามนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์	ไตรมาสละ 1 ครั้ง	- รองคณบดีฝ่ายวิชาการฯ - นักวิชาการศึกษา	2

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อผลิตบัณฑิตคณะเกษตรและชีวภาพ ให้มีความรู้ มีคุณธรรม และมีสมรรถนะทางวิชาชีพเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรอาหาร

2. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนเป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะเป็นที่ยอมรับในระดับชาติหรือนานาชาติ

ที่ (1)	ความเสี่ยง (2)	(3) ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง (4)			การประเมินความเสี่ยง			การจัดการความเสี่ยง โครงการ/กิจกรรม (8)	ตัวชี้วัด (9)	ค่าเป้าหมาย (10)	ผู้รับผิดชอบ (11)	สถานะดำเนินการ** (12)
				ปัจจัยเสี่ยงภายนอก	ปัจจัยเสี่ยงภายใน	(5) โอกาสที่จะเกิด (L)	(6) ผลกระทบ (I)	(7) คะแนนความเสี่ยง (L)x(I)					
1	จำนวนนักศึกษารับเข้า ไม่เป็นไปตามเป้าที่กำหนด	S	1. การแข่งขันของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ที่ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยหรือสถาบันคู่แข่งมากขึ้น โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยเอกชนหรือสถาบันที่มีชื่อเสียง	✓		4 (L1)	3 (I4)	12 (สูง)	- ส่งเสริมการสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักในวงการวิชาการ - การสะสมชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักยังคงต้องดำเนินการต่อไป - หาวิธีการส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อให้เป็นที่รู้จักกว้างมากขึ้น	3. รางวัลที่อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา ได้รับในระดับชาติหรือนานาชาติ	2 รางวัล	- ประธานหลักสูตร - รองคณบดีฝ่ายวิชาการฯ	3
			2. สื่อสารการตลาดไม่เพียงพอ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและกิจกรรมต่าง ๆ ยังไม่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่าง		✓	4 (L1)	5 (I7)	20 (สูงมาก)	- ปรับปรุงการประชาสัมพันธ์โดยการให้ความรู้เนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับหลักสูตรให้กับบุคลากร - ของบประมาณประชาสัมพันธ์จากมหาวิทยาลัย - ประชาสัมพันธ์เชิงรุกอย่าง	4. ความรู้ของผู้เข้าอบรมเพิ่มขึ้น 5. จำนวนนักศึกษารับเข้าที่เพิ่มขึ้นจากปี	ร้อยละ 20 ร้อยละ 10	- รองคณบดีฝ่ายบริหารฯ - คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ฯ	3

ที่ (1)	ความเสี่ยง (2)	(3) ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง (4)			การประเมินความเสี่ยง			การจัดการความเสี่ยง โครงการ/กิจกรรม (8)	ตัวชี้วัด (9)	ค่า เป้าหมาย (10)	ผู้รับผิดชอบ (11)	สถานะ ดำเนินการ** (12)
				ปัจจัยเสี่ยงภายนอก	ปัจจัยเสี่ยงภายใน	(5) โอกาสที่จะเกิด (L)	(6) ผลกระทบ (I)	(7) คะแนนความเสี่ยง (L)x(I)					
			ทั่วถึง						ต่อเนื่อง โดยจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์ตลอดปี เช่น คลิปวิดีโอ, เพจ Facebook, เว็บไซต์หลักสูตร - มีการติดตามและรายงานผลการรับสมัครเป็นระยะ เช่น รายเดือนหรือรายไตรมาส - ใช้ศิษย์เก่า/นักศึกษาปัจจุบันเป็น “Ambassador” เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดี	การศึกษาที่ผ่านมา			

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการ

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนาการบริหารงานของคณะตามหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

ที่ (1)	ความเสี่ยง (2)	(3) ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง (4)			การประเมินความเสี่ยง			การจัดการความเสี่ยง โครงการ/กิจกรรม (8)	ตัวชี้วัด (9)	ค่าเป้าหมาย (10)	ผู้รับผิดชอบ (11)	สถานะดำเนินการ** (12)
				ปัจจัยเสี่ยงภายนอก	ปัจจัยเสี่ยงภายใน	(5) โอกาสที่จะเกิด (L)	(6) ผลกระทบ (I)	(7) คะแนนความเสี่ยง (L)x(I)					
1	ความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	H	อาคารเก่า และระบบไฟฟ้าเก่าไม่สามารถรองรับการปฏิบัติกับครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์		✓	4 (L1)	4 (I5)	16 (สูง)	- จัดทำโครงการขออนุมัติปรับปรุงซ่อมแซมอาคารและระบบความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ	6. จำนวนโครงการ/ที่ได้รับอนุมัติ	2 โครงการ	- รองคณบดีฝ่ายบริหารฯ - ประธานหลักสูตร	3
2	การเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้า	O	1. ความผิดพลาดของการขออนุมัติดำเนินการ		✓	4 (L1)	3 (I11)	12 (สูง)	- สร้างรายการตรวจสอบ (Check list) ที่ระบุเอกสารที่ต้องแนบและจุดที่มักผิดพลาดบ่อยๆ ก่อนจะส่งเข้าระบบ	7. ร้อยละของเอกสารที่ถูกตีกลับเนื่องจากความผิดพลาด	ไม่เกินร้อยละ 10	- รองคณบดีฝ่ายบริหารฯ - หัวหน้าสำนักงานคณบดี	2
		HR	2. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือการส่งเอกสารไม่ครบถ้วน ทำให้เกิดข้อผิดพลาดต้องแก้ไขหลายครั้ง		✓	4 (L1)	3 (I11)	12 (สูง)	- ส่งบุคลากรเข้าร่วมการอบรมความรู้เรื่องขั้นตอนการเบิกจ่าย การจัดซื้อจัดจ้าง หรือระบบงานต่าง ๆ เป็นประจำ - จัดประชุมงานหรือ Q&A เป็นประจำเพื่อสอบถามปัญหาการปฏิบัติงาน				

ที่ (1)	ความเสี่ยง (2)	(3) ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง (4)			การประเมินความเสี่ยง			การจัดการความเสี่ยง โครงการ/กิจกรรม (8)	ตัวชี้วัด (9)	ค่าเป้าหมาย (10)	ผู้รับผิดชอบ (11)	สถานะดำเนินการ** (12)
				ปัจจัยเสี่ยงภายนอก	ปัจจัยเสี่ยงภายใน	(5) โอกาสที่จะเกิด (L)	(6) ผลกระทบ (I)	(7) คะแนนความเสี่ยง (L)x(I)					
3	งบประมาณสำหรับการพัฒนาองค์กรไม่เพียงพอ	S	ไม่สามารถนำผลงานไปใช้เชิงพาณิชย์หรือต่อยอดบริการเพื่อสร้างรายได้		✓	4 (L1)	3 (I6)	12 (สูง)	- พัฒนา "ผลิตภัณฑ์ทางปัญญา" เช่น นวัตกรรม งานวิจัยสิ่งประดิษฐ์ เพื่อนำไปจำหน่าย/ให้สิทธิใช้ - สนับสนุนบุคลากรที่มีผลงานเชิงพาณิชย์หรือหารายได้เข้าองค์กร และจัดสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม	8. จำนวนผลิตภัณฑ์ทางปัญญาที่นำไปใช้ในเชิงพาณิชย์	1 ผลงาน/ปี	- รองคณบดีฝ่ายวิชาการฯ	1

หมายเหตุ ** 1. ยังไม่มีมาตรการรองรับ 2. มาตรการที่มีอยู่ไม่เพียงพอ จำเป็นต้องหามาตรการใหม่รอบรับและ/หรือเปลี่ยนผู้รับผิดชอบ 3. ทำมาตรการเดิม แต่ต้องเพิ่มความเข้มข้นในการดำเนินงาน
4. มาตรการดีอยู่แล้ว ไม่ต้องทำอะไรเพิ่ม

ส่วนที่ 1
บทนำ

1.1 ความจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยง

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 หมวด 4 การบัญชี การรายงานและการตรวจสอบ มาตรา 79 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง ทั้งนี้กระทรวงการคลังได้ออกหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 และแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่อง หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร (กุมภาพันธ์ 2564) เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้ในการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ อันจะช่วยให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ

เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ประกอบกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้การดำเนินงานขององค์การต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์สภาพแวดล้อม เป็นเหตุให้คณะเกษตรและชีวภาพตระหนักถึงการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นอย่างมาก เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีความเจริญก้าวหน้าและเท่าทันสภาพแวดล้อม เทคโนโลยี และนวัตกรรมต่าง ๆ การบริหารจัดการความเสี่ยงจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามพันธกิจของคณะ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการวิเคราะห์และคาดการณ์ในอนาคตภายใต้หลักเหตุและผล เพื่อกำหนดหลักการและวิธีการสำหรับลดหรือป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินงาน นอกจากนี้การบริหารความเสี่ยงยังเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งมีการดำเนินงานบนพื้นฐาน คือ ด้านการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) และการควบคุมภายใน (Internal Control) ดังนั้น คณะเกษตรและชีวภาพจึงต้องดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจในการบริหารงาน โดยนำแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่อง หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร (กุมภาพันธ์ 2564) มาปรับให้เหมาะสมกับบริบทของคณะเกษตรและชีวภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

1. เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายตามประเด็นยุทธศาสตร์ของคณะเกษตรและชีวภาพ
2. เพื่อเป็นแนวทางดำเนินงานจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

1.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
1. ผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายของแผนกลยุทธ์	ร้อยละ 80
2. จำนวนปัจจัยเสี่ยงที่ลดระดับความเสี่ยงลงจากเดิม	มากกว่า 1 เรื่อง

1.4 กระบวนการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

คณะเกษตรและชีวภาพ จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร คณาจารย์และบุคลากรภายในคณะ โดยมีกระบวนการดังนี้

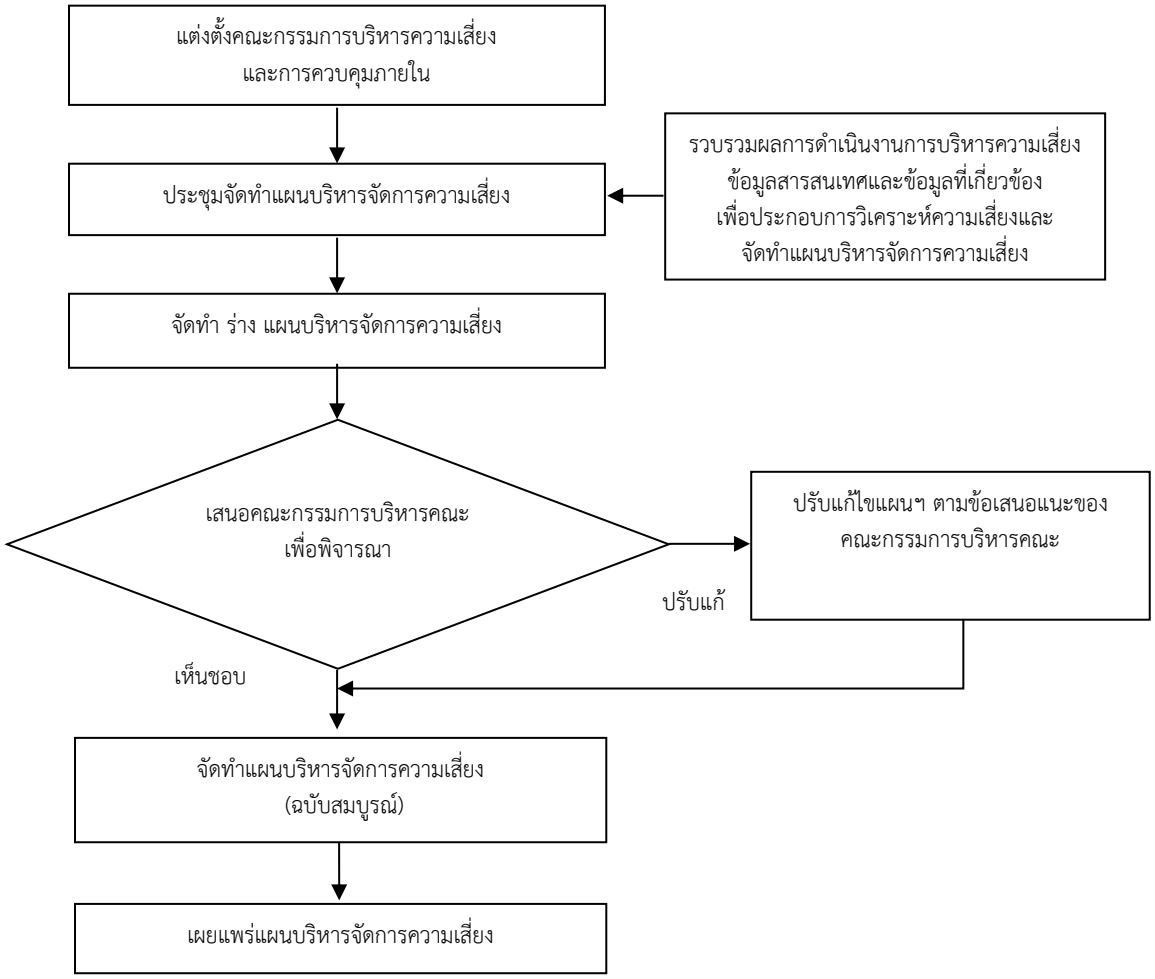

ภาพที่ 1 กระบวนการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

จากแผนภาพกระบวนการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง มีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เพื่อทำหน้าที่จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ของคณะเกษตรและชีวภาพ
2. รวบรวมผลการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง ข้อมูลสารสนเทศและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
3. ประชุมจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง โดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน คณะเกษตรและชีวภาพ และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์ความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง โอกาสและผลกระทบ และวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง
4. จัดทำ ร่าง แผนบริหารจัดการความเสี่ยง
5. เสนอแผนบริหารจัดการความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริหารคณะเพื่อพิจารณา
6. ปรับแก้ไขข้อมูลแผนบริหารจัดการความเสี่ยงตามที่คณะกรรมการบริหารคณะเสนอแนะ

7. จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงฉบับสมบูรณ์

8. เผยแพร่แผนบริหารจัดการความเสี่ยงให้ทุกส่วนงานภายในคณะนำไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติต่อไป

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การบริหารความเสี่ยงช่วยในการระบุและประเมินความเสี่ยง รวมทั้งกำหนดระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ ที่สัมพันธ์กับการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. การลดความสูญเสียและสิ่งที่ไม่คาดหวังจากการดำเนินการ เพื่อให้คณะสามารถระบุเหตุการณ์ที่มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น ประเมินความเสี่ยงและจัดการตอบสนองต่อความเสี่ยงที่เกิดขึ้น รวมทั้งลดสิ่งไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้น

3. ทำให้เกิดการบริหารงานคุณภาพจากการลดความเสี่ยงหรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ส่วนที่ 2
กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

2.1 กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กระบวนการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงคณะเกษตรและชีวภาพ ดำเนินการโดยมีการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล ระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง โอกาสและผลกระทบ ซึ่งกระบวนการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 (ที่ กค 0409.4/ว 23 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2562) และแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่อง หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร (ที่ กค 0409.3/ ว 36 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2564) ซึ่งกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่เป็นวงจรต่อเนื่อง ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์องค์กร
2. การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
3. การระบุความเสี่ยง
4. การประเมินความเสี่ยง
5. การตอบสนองความเสี่ยง
6. การติดตามและทบทวน
7. การสื่อสารและการรายงาน

2.1.1 การวิเคราะห์องค์กร

คณะเกษตรและชีวภาพ ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) โดยการมีร่วมของผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรคณะเกษตรและชีวภาพ ในการประชุมจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติราชการประจำปี เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2565 และได้มีการประชุมคณะกรรมการนโยบายและแผน คณะเกษตรและชีวภาพ เพื่อทบทวนแผนกลยุทธ์คณะเกษตรและชีวภาพ พ.ศ.2566 – 2570 เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2568 ผลการทบทวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกสรุปได้ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง (STRENGTHS)

S1. อาจารย์มีคุณวุฒิปริญญาเอกจำนวนมาก และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีการทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง

S2 การบริหารจัดการทรัพยากรการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง และมีการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาหรือสร้างให้เกิดผลิตภัณฑ์อย่างเป็นรูปธรรม

S3. มีทรัพยากรในการให้บริการทางวิชาการด้านนวัตกรรมเกษตร อาหาร และการประกอบการอย่างต่อเนื่อง

S4. มีกิจกรรมการเรียนการสอนและบริการวิชาการร่วมกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

S5. มีความร่วมมือด้านการสร้างนวัตกรรมเกษตรและอาหารจากโจทย์ผู้ประกอบการ

S6. บัณฑิตได้งานหลังสำเร็จการศึกษามากกว่าร้อยละ 95 ทุกปี

จุดอ่อน (WEAKNESS)

W1. จำนวนนักศึกษาที่รับเข้าต่ำกว่าแผนการรับนักศึกษา

W2. นักศึกษามีทักษะภาษาด้านอังกฤษระดับต่ำกว่าเกณฑ์ CEFR

W3. งบประมาณบริหารจัดการพื้นฐานมีจำกัดตามจำนวนนักศึกษา

W4. ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ยังมีสัดส่วนน้อย ตามเกณฑ์มาตรฐานประกันคุณภาพ

W5. มีผลงานวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่มีจำนวนน้อย

W6. อาคารเก่า เสื่อมโทรม เสี่ยงต่อความปลอดภัยของอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา

W7. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรไม่ต่อเนื่อง ทำให้ไม่เป็นที่รู้จัก

W8. ความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานภายนอกมีน้อย

โอกาส (OPPORTUNITIES)

O1. ยุทธศาสตร์ประเทศเน้นการสร้างมาตรฐานในการดำเนินชีวิตให้กับประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งภาคเกษตรและอุตสาหกรรม

O2. หน่วยบริหารและจัดการทุนการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ให้ความสำคัญกับมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยราชมงคลในการขอทุนวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

O3. ได้รับการสนับสนุนจากศิษย์เก่าที่มีศักยภาพ

O4. มีพื้นที่และเครือข่ายชัดเจนในการสร้างผลงานและแก้ปัญหา เช่น โรงงานแปรรูปอาหาร และพื้นที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

O5. นโยบายรัฐบาล เร่งยกระดับการทำเกษตรแบบดั้งเดิมให้เป็นเกษตรทันสมัย โดยใช้แนวคิด “ตลาดนำนวัตกรรมเสริมเพิ่มรายได้” นำเทคโนโลยีด้านการเกษตร (Agri-Tech) มาใช้

อุปสรรค (TREATS)

T1. มหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่เปิดหลักสูตรเดียวกัน มีจำนวนมาก

T2. ความต้องการของผู้เรียนด้านวิทยาศาสตร์ และเกษตรของคนทั่วไปลดลง (TCAS67 กลุ่มสาขาวิชาที่มีจำนวนผู้สมัคร อยู่อับดับ 10)

T3. ค่านิยมของผู้ปกครองในพื้นที่ต่างจังหวัดนิยมให้บุตรหลานเรียนในพื้นที่ใกล้บ้าน

T4. การจัดสรรงบประมาณดำเนินการของมหาวิทยาลัยที่ได้รับไม่เพียงพอกับการบริหารงาน

2) ตำแหน่งทางกลยุทธ์ของหน่วยงาน

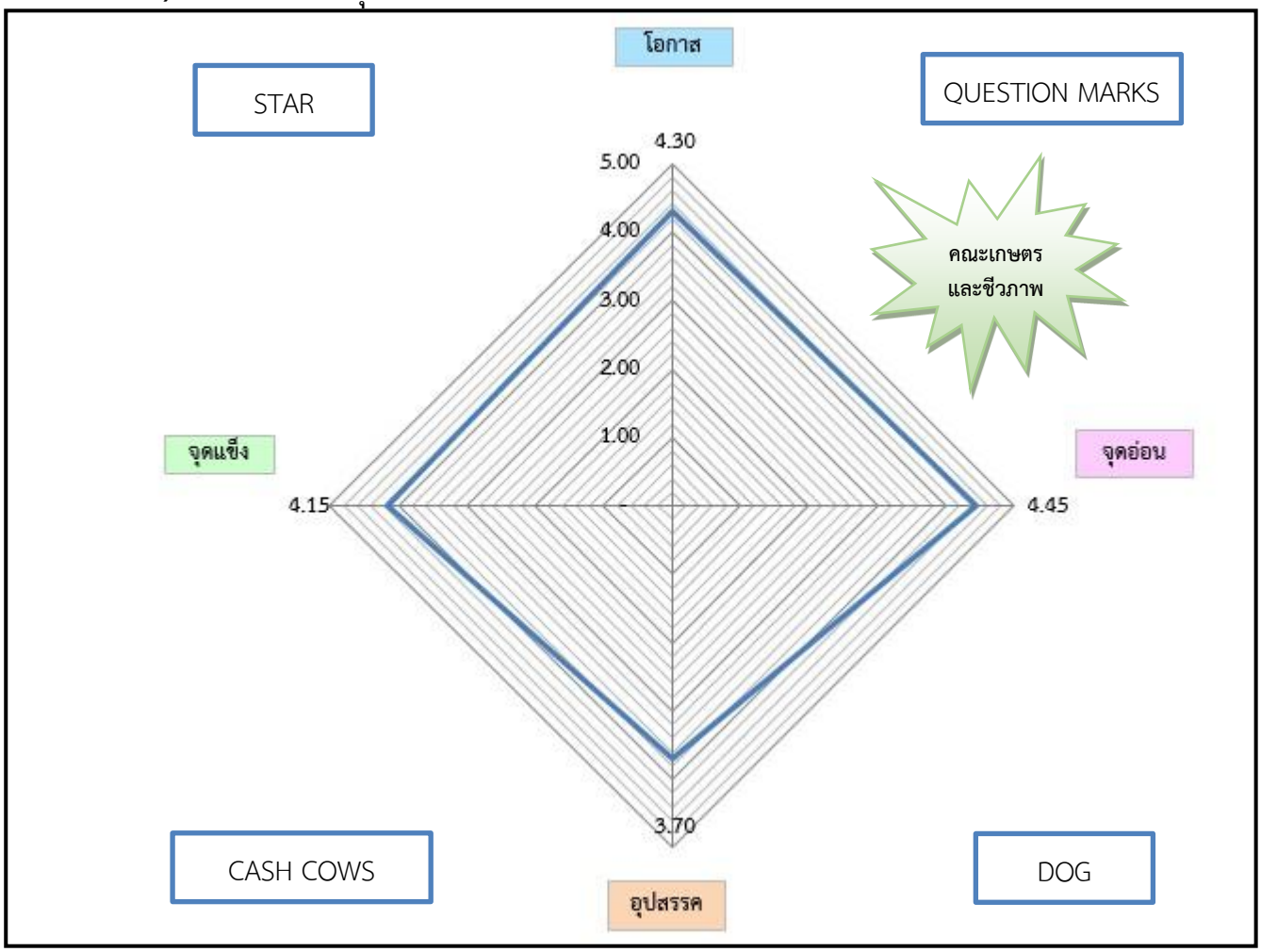

ภาพที่ 2 ตำแหน่งทางกลยุทธ์ของคณะเกษตรและชีวภาพ

จากการทบทวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2568 โดยคณะกรรมการนโยบายและแผน คณะเกษตรและชีวภาพ ร่วมกันกำหนดค่าน้ำหนักและค่าคะแนน ผลของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ดังรายละเอียดข้างตน ตำแหน่งทางกลยุทธ์ของคณะเกษตรและชีวภาพตาม BCG Matrix อยู่ในตำแหน่ง “QUESTON MARKS” เป็น *กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy)* คือ คณะต้องใช้ประโยชน์จากโอกาสที่มีเพื่อลดจุดอ่อนในหน่วยงาน

2.1.2 นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง

การบริหารจัดการความเสี่ยงของคณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ดำเนินการอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานสากล (อ้างอิง: COSO ERM 2017 และกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง) และบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานตามบริบทของสถาบันอุดมศึกษา ที่กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งในการบริหาร และการระบุเหตุการณ์หรือโอกาสที่ส่งกระทบต่อความสำเร็จตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัย และลดโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย หรือความเสียหายต่อมาตรฐานการจัดการศึกษา การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะวัฒนธรรม ตลอดจนบทบาทของสถาบันการอุดมศึกษาในการสนับสนุนการดำเนินการมหาวิทยาลัยให้เกิดความยั่งยืน (Sustainability) เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินกิจการ (Business Continuity) เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) และหลักการตามเป้าหมายความยั่งยืน (SDGs)

คณะเกษตรและชีภวาพ กำหนดนโยบายบริหารจัดการความเสี่ยง ตามมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงของคณะฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีกระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ หรือความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้น และก่อให้เกิดความเสียหายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย จึงกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงของคณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ดังต่อไปนี้

1. คณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมมุ่งมั่นที่จะดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงให้ทั่วทั้งองค์กรและเป็นไปตามแนวปฏิบัติที่ดี โดยคำนึงถึงมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษา การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปะวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ เพื่อการสร้างคุณภาพแก่องค์กร

2. คณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานภาย

3. ผู้บริหารทุกระดับ รวมถึงผู้เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติตามกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมทั้ง 5 ขั้นตอนได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การระบุประเด็นความเสี่ยง 3) การประเมินความเสี่ยง 4) การจัดการความเสี่ยง และ 5) การติดตาม ประเมิน และรายงานผลการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงการสื่อสาร และต้องทบทวนเหตุการณ์ความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ

4. ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนถือว่าการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปฏิบัติงานปกติ

2.1.3 การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Event Identification)

เป็นการค้นหาว่ามีเหตุการณ์ความเสี่ยงใดบ้างที่อาจเกิดขึ้นแล้วมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายของมหาวิทยาลัย โดยพิจารณาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยปัจจัยภายนอกที่เป็นตัวกำหนดความเสี่ยง ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ/สังคม/การเมือง/กฎหมาย ด้านคู่แข่ง/พฤติกรรมผู้บริโภค และด้านเทคโนโลยี เป็นต้น ส่วนปัจจัยภายในที่เป็นตัวกำหนดความเสี่ยง ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านความรู้/ความสามารถของบุคลากร ด้านกระบวนการทำงาน และด้านข้อมูล/ระบบ เป็นต้น

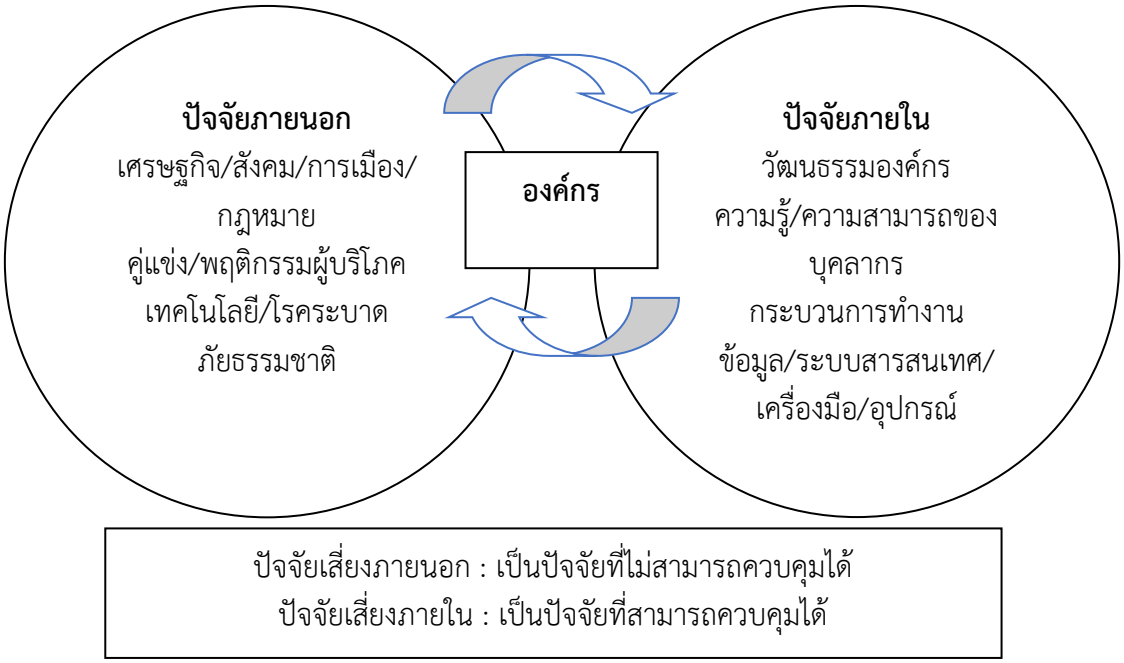

ภาพที่ 3 สาเหตุของความเสี่ยง

การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง ควรเริ่มจากการแจกแจงกระบวนการปฏิบัติงานที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แล้วจึงระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติงานนั้น ว่าจะก่อให้เกิดความผิดพลาด เสียหาย หรือเสียโอกาส สำหรับการเหตุการณ์ความเสี่ยงนั้น จะต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตามหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน เช่น การประชุม การสัมภาษณ์ การระดมความคิดเห็น แบบสอบถาม การเปรียบเทียบกับองค์กรภายนอก การอภิปราย และการหาข้อมูลจากแหล่งต้นตอ เป็นต้น

คณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ได้กำหนดประเภทความเสี่ยงเป็น 7 ประเภท คือ

(1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategy Risk : S)
(2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงานหรือกระบวนการ (OPERATIONAL RISK : O)
(3) ความเสี่ยงด้านการเงิน (FINANCIAL RISK : F)
(4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ (COMPLIANCE RISK : C)
(5) ความเสี่ยงด้านสถานการณ์ต่างๆ (EVENT RISK : E)
(6) ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (REPUTATION RISK : R)
(7) ความเสี่ยงที่ต้องตอบสนองอย่างรวดเร็วภายใน 24 ชั่วโมง (PROMPT RESPONSE RISK : P)

2.1.4 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

เป็นการประเมินเพื่อหาระดับความเสี่ยงโดยพิจารณาจากโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงและผลกระทบต่างๆที่มหาวิทยาลัยได้รับ โดยการประเมินตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งการประเมินจะใช้ข้อมูลในอดีตและการคาดการณ์ในอนาคตมาพิจารณาร่วมกัน

โอกาสเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่ของการเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงว่ามีโอกาสเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด

ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ความรุนแรงของเหตุการณ์ความเสี่ยงที่หากเกิดขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบในด้านต่างๆ ซึ่งผลกระทบนั้นพิจารณาได้ทั้งเชิงปริมาณ ได้แก่ ผลเสียหายด้านการเงิน และผลกระทบเชิงคุณภาพ ได้แก่ ชื่อเสียงภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของบุคลากรและนักศึกษา และประสิทธิผลของการดำเนินงาน

ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) คือ เหตุการณ์ความไม่แน่นอนที่มหาวิทยาลัยยอมรับให้เกิดขึ้นและคงอยู่โดยที่ภารกิจของมหาวิทยาลัยยังดำเนินไปโดยบรรลุเป้าหมายได้ ทั้งนี้มหาวิทยาลัยได้กำหนดขอบเขตความเสี่ยงที่ยอมรับได้ในระดับต่างๆ ตามตารางแสดงระดับความเสี่ยงที่แสดงไว้ในภาคผนวก

การจัดลำดับความเสี่ยง คือ การพิจารณาความเสี่ยงภายใต้มิติของโอกาสเกิดและผลกระทบ ซึ่งการประเมินผลกระทบจะต้องพิจารณาผลกระทบทุกด้านแล้วเลือกผลกระทบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย โดยอ้างอิงกับตารางเกณฑ์ผลกระทบที่แสดงไว้ในภาคผนวก หากระดับค่าคะแนนทั้งโอกาสเกิดและผลกระทบของความเสี่ยงใดไม่อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ให้นำความเสี่ยงนั้นไปวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยง โดยคำนึงถึงต้นทุนที่ใช้ในการจัดการกับคุณค่าหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

1) การประเมินโอกาสที่จะเกิด มีเกณฑ์การประเมินระดับของโอกาสที่จะเกิดและผลกระทบของความเสี่ยง ดังนี้

โอกาสที่จะเกิด (Likelihood : L)	**1 = น้อยมาก**	**2 = น้อย**	**3 = ปานกลาง**	**4 = สูง**	**5 = สูงมาก**
1. โอกาสเกิดเชิงคุณภาพ (L1)	ยากที่จะเกิดขึ้น	มีโอกาสเกิดแต่นานๆ ครั้ง	มีโอกาสเกิดบางครั้ง	มีโอกาสเกิดค่อนข้างสูง หรือบ่อยๆ	มีโอกาสเกิดทุกครั้ง
2. โอกาสเกิดเชิงปริมาณ (ร้อยละ) (L2)	มีโอกาสเกิดน้อยกว่า ร้อยละ 20	มีโอกาสเกิดร้อยละ 21 - 40	มีโอกาสเกิดร้อยละ 41- 60	มีโอกาสเกิดร้อยละ 61 -80	มีโอกาสเกิดมากกว่า ร้อยละ 81
3. โอกาสเกิดเชิงปริมาณ (ความถี่) (L3)	มากกว่า 5 ปี ต่อครั้ง	4 ปี ต่อครั้ง	3 ปี ต่อครั้ง	2 ปี ต่อครั้ง	1 ปี ต่อครั้ง

2) การประเมินผลกระทบ พิจารณาจากความเสียหายที่จะเกิดขึ้นใน 12 ลักษณะ คือ 1) ด้านเวลา 2) ด้านการเงิน 3) ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย 4) ด้านความสามารถในการแข่งขัน 5) ด้านความปลอดภัย 6) ด้านประสิทธิผล 7) ด้านการดำเนินงานตามแผนหรือเป้าหมายมหาวิทยาลัย 8) ด้านความพึงพอใจ 9) ด้านการร้องเรียน 10) ด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ 11) ด้านความผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน 12) ด้านระบบเทคโนโลยี โดยรายละเอียดลักษณะความเสียหายที่จะเกิดขึ้นทั้ง 12 ด้าน มีดังนี้

ผลกระทบของความเสี่ยง (Impact : I)

1. ด้านเวลา

ผลกระทบ (Impact : I)	1 = น้อยมาก	2 = น้อย	3 = ปานกลาง	4 = สูง	5 = สูงมาก
1. ความล่าช้าของโครงการที่ใช้เงินลงทุนสูง หรือโครงการสำคัญ หรือความล่าช้าในการปฏิบัติงาน (I1)	ทำให้เกิดความล่าช้าน้อยที่สุด ไม่ก่อให้เกิดผลเสีย	ทำให้เกิดความล่าช้าน้อย ส่งผลเสียที่รับได้	ทำให้เกิดความล่าช้าปานกลาง ส่งผลเสียที่พอรับได้	ทำให้เกิดความล่าช้าสูง อาจส่งผลเสียที่ยอมรับไม่ได้	ทำให้เกิดความล่าช้าสูงมาก จนก่อให้เกิดผลเสียที่ชัดเจน และยอมรับผลเสียที่เกิดขึ้นไม่ได้

2. ด้านการเงิน

ผลกระทบ (Impact : I)	1 = น้อยมาก	2 = น้อย	3 = ปานกลาง	4 = สูง	5 = สูงมาก
2. ความสูญเสียทางการเงิน มูลค่าความเสียหาย หรือสูญเสียผลประโยชน์ทางการเงิน (I2)	น้อยกว่า 1.99 ล้านบาท	ระหว่าง 2 ถึง 3.99 ล้านบาท	ระหว่าง 4 ถึง 5.99 ล้านบาท	ระหว่าง 6 ถึง 7.99 ล้านบาท	มากกว่า 8 ล้านบาท

3. ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย

ผลกระทบ (Impact : I)	1 = น้อยมาก	2 = น้อย	3 = ปานกลาง	4 = สูง	5 = สูงมาก
3. การเผยแพร่ข่าวสารทางลบของมหาวิทยาลัย (I3)	มีการเผยแพร่ข่าวทางลบเฉพาะภายในมหาวิทยาลัย และไม่ก่อให้เกิดผลเสีย พอยอมรับได้	เป็นข่าวทางลบในสื่อสังคมที่ไม่ได้รับความสนใจ และส่งผลเสียที่พอยอมรับได้	เป็นข่าวทางลบในสื่อสังคมที่ได้รับความสนใจปานกลาง และส่งผลเสียที่พอยอมรับได้	เป็นข่าวทางลบในสื่อสังคมที่ได้รับความสนใจค่อนข้างสูง และส่งผลเสียที่เกินระดับยอมรับได้	เป็นข่าวทางลบในสื่อสังคมที่ได้รับความสนใจสูงมาก เป็นกระแสนิยม และก่อให้เกิดผลเสียที่ชัดเจน ซึ่งเป็นการส่งผลเสียกับมหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรงเกินระดับยอมรับได้มาก

4. ด้านความสามารถในการแข่งขัน

ผลกระทบ (Impact : I)	1 = น้อยมาก	2 = น้อย	3 = ปานกลาง	4 = สูง	5 = สูงมาก
4. ความสามารถในการแข่งขันในการจัดอันดับของราชภัฏ (I4)	อยู่ใน 6 ลำดับแรกของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	อยู่ใน 7- 12 ลำดับแรกของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	อยู่ใน 13 - 18 ลำดับแรกของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	อยู่ใน 19 – 24 ลำดับแรกของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	อยู่ในลำดับ 25 ขึ้นไป

5. ด้านความปลอดภัย

ผลกระทบ (Impact : I)	1 = น้อยมาก	2 = น้อย	3 = ปานกลาง	4 = สูง	5 = สูงมาก
5. ความปลอดภัยในชีวิต (I5)	เดือดร้อนรำคาญ	บาดเจ็บเล็กน้อยหรือไม่มีผลต่อสุขภาพ	บาดเจ็บต้องรักษา	บาดเจ็บสาหัสและเป็นผู้ทุพพลภาพ	อันตรายถึงชีวิต
สำหรับปัจจัยเสี่ยงเรื่อง อุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉินในพื้นที่มหาวิทยาลัย (P.43)	0 = ไม่มีผลกระทบ	5 = มีผลกระทบที่เป็นอันตรายในระดับการบาดเจ็บเล็กน้อยถึงเสียชีวิต			

6. ด้านประสิทธิผล

ผลกระทบ (Impact : I)	1 = น้อยมาก	2 = น้อย	3 = ปานกลาง	4 = สูง	5 = สูงมาก
6. ประสิทธิผลของการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงาน (I6)	ต่ำกว่าเป้าหมายไม่เกินร้อยละ หรือไม่ก่อให้เกิดผลเสีย	ต่ำกว่าเป้าหมายระหว่างร้อยละ 6–10 หรือส่งผลเสียที่พอยอมรับได้	ต่ำกว่าเป้าหมายระหว่าง ร้อยละ 11–15 หรือส่งผลเสียที่พอยอมรับได้	ต่ำกว่าเป้าหมายระหว่าง ร้อยละ 16-20 หรือส่งผลเสียที่เกินระดับยอมรับได้	ต่ำกว่าเป้าหมายเกิน ร้อยละ 20 หรือส่งผลเสียที่เกินระดับยอมรับได้เป็นอย่างมาก

7. ด้านการดำเนินงานตามแผนหรือเป้าหมายมหาวิทยาลัย

ผลกระทบ (Impact : I)	1 = น้อยมาก	2 = น้อย	3 = ปานกลาง	4 = สูง	5 = สูงมาก
7. การดำเนินงานตามแผนหรือเป้าหมายมหาวิทยาลัย (I7)	ดำเนินงานสำเร็จตามแผนร้อยละ 95 โดยไม่ส่งผลกระทบที่เสียหาย	ดำเนินงานสำเร็จตามแผนร้อยละ 80-94 หรือส่งผลเสียที่รับได้	ดำเนินงานสำเร็จตามแผนร้อยละ 64-80 หรือส่งผลเสียที่พอรับได้	ดำเนินงานสำเร็จตามแผน ร้อยละ 50-64 หรือส่งผลเสียที่เกินระดับยอมรับได้	ดำเนินงานสำเร็จตามแผนน้อยกว่าร้อยละ 50 หรือก่อให้เกิดผลเสียที่ชัดเจน เกินระดับยอมรับได้เป็นอย่างมาก

8. ด้านความพึงพอใจ

ผลกระทบ (Impact : I)	1 = น้อยมาก	2 = น้อย	3 = ปานกลาง	4 = สูง	5 = สูงมาก
8. ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (I8)	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 4.21 – 5.00	ระดับความพึงพอใจมาก 3.41 – 4.20	ระดับความพึงพอใจปานกลาง 2.61 – 3.40	ระดับความพึงพอใจน้อย 1.81 – 2.60	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด 1.00 – 1.80

9. ด้านการร้องเรียน

ผลกระทบ (Impact : I)	1 = น้อยมาก	2 = น้อย	3 = ปานกลาง	4 = สูง	5 = สูงมาก
9. ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการข้อร้องเรียน (I9)	ไม่เกิน 3 วัน	จัดการได้ 4 - 7 วัน	จัดการได้ 8 - 11 วัน	จัดการได้ 12 - 15 วัน	มากกว่า 16 วัน ต่อข้อร้องเรียน

10. ด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ

ผลกระทบ (Impact : I)	1 = น้อยมาก	2 = น้อย	3 = ปานกลาง	4 = สูง	5 = สูงมาก
10. บุคลากรไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ (I10)	มีบุคลากรไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ น้อยกว่า ร้อยละ 20 แต่ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อมหาวิทยาลัย	มีบุคลากรไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ร้อยละ 21 - 40 แต่ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อมหาวิทยาลัย	มีบุคลากรไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ร้อยละ 41 – 60 ซึ่งส่งผลเสียต่อมหาวิทยาลัยที่พอรับได้	มีบุคลากรไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ร้อยละ 61 – 80 ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อมหาวิทยาลัยที่ยอมรับไม่ได้	มีบุคลากรไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มากกว่าร้อยละ 80 ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อมหาวิทยาลัยชัดเจนและยอมรับผลเสียที่เกิดขึ้นไม่ได้

11. ด้านความผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน

ผลกระทบ (Impact : I)	1 = น้อยมาก	2 = น้อย	3 = ปานกลาง	4 = สูง	5 = สูงมาก
11. ด้านความผิดพลาดจากการปฏิบัติงานหรือกระบวนการทำงาน (I11)	เกิดข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน หรือกระบวนการทำงาน น้อยกว่าร้อยละ 20 แต่ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อมหาวิทยาลัย	เกิดข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน หรือกระบวนการทำงาน ร้อยละ 21 - 40 แต่ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อมหาวิทยาลัย	เกิดข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน หรือกระบวนการทำงาน ร้อยละ 41 – 60 ซึ่งส่งผลเสียต่อมหาวิทยาลัยที่พอรับได้	เกิดข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน หรือกระบวนการทำงาน ร้อยละ 61 – 80 ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อมหาวิทยาลัยที่ยอมรับไม่ได้	มีเกิดข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงานหรือกระบวนการทำงาน มากกว่าร้อยละ 80 ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อมหาวิทยาลัยชัดเจน และยอมรับผลเสียที่เกิดขึ้นไม่ได้

12. ด้านระบบเทคโนโลยี

ผลกระทบ (Impact : I)	1 = น้อยมาก	2 = น้อย	3 = ปานกลาง	4 = สูง	5 = สูงมาก
12. ด้านระบบเทคโนโลยี (I12)	เกิดเหตุเล็กน้อยที่ไม่มีความสำคัญ น้อยกว่าร้อยละ 20	เกิดเหตุเล็กน้อยที่แก้ไขได้ ร้อยละ 21 - 40	ระบบมีปัญหาร้อยละ 41 – 60 แต่มีความสูญเสียไม่มาก	เกิดความเสียหายอย่างมากต่อความปลอดภัยของข้อมูลต่างๆ ร้อยละ 61 – 80	เกิดความสูญเสียต่อระบบ IT ที่สำคัญมากกว่าร้อยละ 80 และเกิดความเสียหายอย่างมากต่อความปลอดภัยของข้อมูลต่างๆ

3) การประเมินความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยงจะใช้คะแนนที่เกิดขึ้นจากผลคูณของโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์หรือ โอกาสของหน่วยงานที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และระดับผลกระทบ (Impact) เมื่อได้ผลคะแนนดังกล่าวแล้ว จึงนำมาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดกับผลกระทบที่จะเกิดว่าจะเกิดความเสียหายในระดับใด โดยมหาวิทยาลัยได้ใช้แนวทางตามคำแนะนำของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมาปรับใช้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงระดับความเสี่ยง (Risk Matrix)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Consequence)					
	5	10	15	20	25
	4	8	12	16	20
	3	6	9	12	15
	2	4	6	8	10
	1	2	3	4	5
	โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)				

การเปรียบเทียบค่าระดับคะแนนและความหมายต่างๆ แสดงดังนี้

	ระดับความเสี่ยง **ต่ำ**	ค่าคะแนน ระหว่าง **1 – 3** (มาตรการ = ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุม ไม่ต้องพิจารณาการจัดการเพิ่มเติม)
	ระดับความเสี่ยง **ปานกลาง**	ค่าคะแนน ระหว่าง **4 – 9** (มาตรการ = ยอมรับได้ แต่ต้องควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้)
	ระดับความเสี่ยง **สูง**	ค่าคะแนน ระหว่าง **10 – 16** (มาตรการ = ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้)
	ระดับความเสี่ยง **สูงมาก**	ค่าคะแนน ระหว่าง **17 – 25** (มาตรการ = ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที)

2.1.5 การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response)

การตอบสนองความเสี่ยงเป็นการเลือกแนวทางการจัดการความเสี่ยงด้วยลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือผสมผสานกัน ดังนี้

1) การยอมรับความเสี่ยง (Accept) เป็นการที่มหาวิทยาลัยไม่ต้องดำเนินกิจกรรมใดๆ เพิ่ม ใช้วิธีการควบคุมที่มีอยู่เดิมในระดับความเสี่ยงที่มหาวิทยาลัยยอมรับได้

2) การลดความเสี่ยง (Reduce) เป็นการดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสเกิดหรือผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่มหาวิทยาลัยยอมรับได้ ตัวอย่างเช่น การปรับปรุงระบบและกระบวนการทำงาน การพัฒนาความรู้ความสามารถบุคลากร เป็นต้น

3) การหลีกเลี่ยง (Avoid) เป็นการยกเลิกหรือหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในการใช้กลยุทธ์นี้อาจต้องพิจารณาด้วยว่าหากหลีกเลี่ยงการดำเนินกิจกรรมแล้วมหาวิทยาลัยยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ตัวอย่างเช่น การปรับหรือเปลี่ยนเป้าหมาย การหยุดหรือยกเลิกกิจกรรม เป็นต้น

4) การถ่ายโอนความเสี่ยง (Sharing) เป็นการแบ่ง การโอนย้าย หรือกระจายความเสี่ยงให้กับบุคคลหรือองค์กรอื่น ตัวอย่างเช่น การทำประกันภัย การจ้างเหมาทำความสะอาด การจ้างเหมาดูแลความปลอดภัย เป็นต้น

ในการประเมินทางเลือกของแต่ละกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยง ผู้บริหารส่วนงานจะต้องประเมินจากปัจจัยหลัก 2 ประการ คือ

- ความคุ้มค่าของต้นทุนส่วนเพิ่มที่ใช้ในการบริหารจัดการและผลตอบแทนที่ได้รับกลับคืนมายังมหาวิทยาลัย
- ความเป็นไปได้ของประสิทธิผลและความสำเร็จในการบริหารจัดการ

เมื่อเลือกกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยงแล้ว สามารถนำไปจัดทำแผนเพื่อกำหนดกิจกรรมควบคุม (Control Activities) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Procedure) เจ้าของความเสี่ยงที่รับผิดชอบในการปฏิบัติ (Risk Owner) รวมถึงระยะเวลาแล้วเสร็จ

กิจกรรมควบคุม (Control Activities)

เป็นกิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพื่อจัดการความเสี่ยงให้เพียงพอและเหมาะสมกับระดับความเสี่ยง มีการจัดกลุ่มของกิจกรรมควบคุมออกเป็น 4 แบบดังนี้

1. การควบคุมแบบป้องกัน (Preventive Control) เป็นกิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง ทั้งลดโอกาสในการเกิดและลดผลกระทบที่จะได้รับ ตัวอย่างได้แก่ การติดตั้งอุปกรณ์เตือนภัย การจัดให้มีเวรยามรักษาความปลอดภัย การแบ่งแยกหน้าที่เจ้าที่การเงินและเจ้าหน้าที่บัญชีออกจากกัน การฝึกอบรมบุคลากร

2. การควบคุมแบบค้นพบ (Detective Control) เป็นกิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพื่อให้สามารถค้นหาความผิดพลาดหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว เพื่อนำไปสู่การแก้ไขได้ทันเวลา ตัวอย่างเช่น การตรวจนับเงินสดและทรัพย์สิน การสอบทานการปฏิบัติงาน การกระทบยอดเงินฝากธนาคาร การตรวจสอบกล้องวงจรปิด

3. การควบคุมแบบแก้ไข (Corrective Control) เป็นกิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เคยเกิดขึ้นแล้วให้ถูกต้อง หรือไม่ให้เกิดซ้ำ ตัวอย่างได้แก่ การสำรองข้อมูล การจัดหาเครื่องสำรองไฟฉุกเฉิน

4. การควบคุมแบบส่งเสริม (Directive Control) เป็นกิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพื่อจูงใจหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ตัวอย่างได้แก่ การให้รางวัลเชิดชูเกียรติต่างๆ การมอบประกาศเกียรติคุณ การจ่ายค่าตอบแทนพิเศษ

5. การกำหนดสถานะดำเนินการ ในการกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยง

สถานะดำเนินการของมหาวิทยาลัยในประเด็นความเสี่ยงในปัจจุบัน สามารถจำแนกการดำเนินงาน ได้ ดังนี้

สถานะ 1 หมายถึง ยังไม่มีมาตรการรองรับ

สถานะ 2 หมายถึง มาตรการที่มีอยู่ไม่เพียงพอ จำเป็นต้องหามาตรการใหม่รองรับและ/หรือเปลี่ยนผู้รับผิดชอบ

สถานะ 3 หมายถึง ทำมาตรการเดิม แต่ต้องเพิ่มความเข้มข้นในการดำเนินงาน

สถานะ 4 หมายถึง มาตรการดีอยู่แล้วไม่ต้องทำอะไรเพิ่มเติม

2.1.6 การติดตาม ประเมิน ทบทวน และรายงานผลการบริหารจัดการความเสี่ยง (Monitoring)

เป็นการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการความเสี่ยงมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม หรือควรปรับเปลี่ยนหากแผนนั้นไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ การติดตามผลควรดำเนินการโดยผู้บริหาร บุคลากรภายในส่วนงานเอง และการติดตามโดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงฯ

มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล และรายงานผลการประเมินแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย ปีละ 2 ครั้ง โดย

ครั้งที่ 1 เป็นการติดตามผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน (ตุลาคม – มีนาคม) จัดส่งรายงานภายในเดือนเมษายน หรือ รอบ 9 เดือน (ตุลาคม – มิถุนายน) จัดส่งรายงานภายในเดือนกรกฎาคม

ครั้งที่ 2 เป็นการติดตามผลการดำเนินงานตั้งแต่เดือน (ตุลาคม – กันยายน) โดยจัดส่งรายงานภายในเดือนตุลาคม

2.1.7 การสื่อสาร (Communication)

เป็นการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง การสื่อสารเป็นการให้และรับข้อมูล (Two – way Communication) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมมีการสร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยการสื่อสารแบบภายใน มีทั้งแบบ (Top Down) จากผู้บริหารไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา และแบบ (Bottom Up) จากผู้ใต้บังคับบัญชาไปยังผู้บริหาร และแบบ (Across Divisions) ระหว่างหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยรวมถึงมหาวิทยาลัยมีการกำหนดบุคคลที่ควรได้รับข้อมูล ประเภทของข้อมูลที่ควรได้รับ ความถี่ของการรายงาน รูปแบบและวิธีการรายงาน เพื่อให้ผู้กำกับดูแล ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้เสียได้รับข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วน เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และทันต่อเวลา การสื่อสาร และรายงานต่อผู้กำกับดูแล เป็นการสื่อสารและการรายงานความเสี่ยงในภาพรวมของมหาวิทยาลัย เพื่อสนับสนุนหน้าที่ของผู้กำกับดูแลในการกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยงของฝ่ายบริหาร หน่วยงานภายในพิจารณากำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ (Key Risk Indicators) เพื่อติดตามข้อมูลความเสี่ยงและการรายงานเมื่อระดับความเสี่ยงถึงจุดตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ

2.2 ความแตกต่างของความหมายระหว่าง “ปัญหา (Problem)” กับ “ความเสี่ยง (Risk)”

ทุกองค์กรสามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมยุคปัจจุบันต้องเกิดจากคุณค่า (Value) ที่นำเสนอให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละกลุ่ม และองค์กรจะประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีมุมมองและความคิดแบบไปข้างหน้า โดยสามารถระบุปัจจัยแห่งความสำเร็จ และปัจจัยของความไม่แน่นอน (Uncertainty) ซึ่งถือเป็นความเสี่ยง (Risk) และหากเกิดเหตุการณ์เหล่านั้นขึ้นจริง ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องตัดสินใจว่าจะมีมาตรการในการจัดการกับเหตุการณ์นั้นอย่างไร เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิสัยทัศน์สูงสุดขององค์กร ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องต้องกำหนดให้มีการวางแนวทางป้องกันและ การจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมก่อนเกิดปัญหาขึ้นจริง ในภายหน้า การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) ช่วยให้องค์กรสามารถวางแผนรับมือกับความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นในอนาคต โดยการทำความเข้าใจต่อผลลัพธ์ในข้อดีและข้อด้อยของแต่ละเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และจัดให้มีการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ช่วยเพิ่มโอกาสแห่ง ความสำเร็จ ลดโอกาสของการล้มเหลว และลดความไม่แน่นอนในผลการดำเนินงานโดยรวม เพื่อมหาวิทยาลัย บรรลุวิสัยทัศน์ตามที่ตั้งเป้าหมายได้อย่างมั่นใจ

ความเสี่ยง (Risk) เป็นเหตุการณ์ที่เป็นมุมมองของอนาคต มีโอกาสที่อาจเกิดขึ้น ความไม่แน่นอน และ สร้างผลกระทบเกิดการเปลี่ยนแปลงต่อเป้าหมายขององค์กร โดยผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นได้ทั้งบวกและลบ **จึงต้องวางมาตรการป้องกัน**

ปัญหา (Problem) เป็นมุมมองปัจจุบัน หรือ ผลพวงของอดีต ข้อมูลข้อเท็จจริง เกิดขึ้นจริง เห็นอยู่แล้ว เป็นอยู่แล้ว แน่นอนแล้ว และมีผลกระทบเชิงลบ ต่องานประจำปกติ **ต้องวางมาตรการแก้ไข**

ก่อนที่จะเริ่มทำงานเกี่ยวกับความเสี่ยง สิ่งที่สำคัญคือความเข้าใจและความสามารถในการแยกแยะความแตกต่างระหว่าง “ความเสี่ยง (Risk)” กับ “ปัญหา (Problem)”

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบความเสี่ยงกับปัญหา

ความเสี่ยง (Risk)	**ปัญหา (Issue/Problem)**
เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น	เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว
ความไม่แน่นอน	ความจริง/แน่นอนแล้ว
มุมมองอนาคต	มุมมองอดีต/ปัจจุบัน
เกิดผลกระทบเชิง **บวก/ลบ** ต่อเป้าหมายองค์กร	เกิดผลกระทบเชิง **ลบ** ต่องานประจำเป็นปกติ
มีมาตรการป้องกัน/บรรเทา	**มาตราการแก้ไข/ปรับปรุง**

2.3 อภิธานศัพท์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง

การให้ความหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อให้เกิดการสื่อสารในการบริหารความเสี่ยงที่ดีในมหาวิทยาลัย จึงกำหนดนิยามของคำศัพท์ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางอภิธานศัพท์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง

คำศัพท์	ความหมาย
ปัจจัยเสี่ยง (RISK FACTOR)	ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม ทั้งนี้ สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุ ควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง
การประเมินความเสี่ยง (RISK ASSESSMENT)	กระบวนการที่ใช้ในการวิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร
ผลกระทบ (IMPACT)	ความรุนแรงของเหตุการณ์ความเสี่ยงที่หากเกิดขึ้นแล้ว จะส่งผลกระทบต่อองค์กร โดยใช้เกณฑ์ 5 ระดับ คือ ระดับ 5 ความรุนแรงเกิดสูงมาก ระดับ 4 ความรุนแรงเกิดสูง ระดับ 3 ความรุนแรงเกิดปานกลาง ระดับ 2 ความรุนแรงเกิดน้อย ระดับ 1 ความรุนแรงเกิดน้อยมาก
โอกาสที่จะเกิด (LIKELIHOOD/FREQUENCY)	ความถี่ของการเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงว่ามีโอกาสเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด โดยประเมินจากอดีต หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นในอนาคต โดยใช้เกณฑ์ 5 ระดับ คือ ระดับ 5 โอกาสเกิดสูงมาก ระดับ 4 โอกาสเกิดสูง ระดับ 3 โอกาสเกิดปานกลาง ระดับ 2 โอกาสเกิดน้อย ระดับ 1 โอกาสเกิดน้อยมาก
ระดับความเสี่ยง (DEGREE OF RISKS)	ระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ **(สูตรการคำนวณ : โอกาส X ผลกระทบ)**
ตัวชี้วัดความเสี่ยง (KEY RISK INDICATOR : KRI)	ปัจจัย ตัวแปร หรือผลลัพธ์จากเหตุการณ์ที่สามารถใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) หรือใช้ติดตาม (Monitor) หรือใช้บ่งชี้ (Trigger) ถึงการเปลี่ยนแปลงของระดับความเสี่ยงที่เฝ้าระวังได้

คำศัพท์	ความหมาย
ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (RISK APPETITE)	ประเภทและเกณฑ์ของความเสี่ยง หรือความไม่แน่นอนโดยรวมที่องค์กรยอมรับได้ โดยยังคงให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมาย ซึ่งความเสี่ยงที่ยอมรับได้นั้น จะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร ไม่น้อยกว่าค่าเป้าหมายค่าเดียว หรือระบุเป็นช่วงก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ของปัจจัยเสี่ยงแต่ละตัว
ความเสี่ยงที่เหลืออยู่ (RESIDUAL RISK : RR)	ปัจจัยเสี่ยงที่เหลืออยู่หลังจากพิจารณาประสิทธิผลของการควบคุมภายในที่จะเปลี่ยนแปลงโอกาสที่จะเกิดหรือผลกระทบของความเสี่ยงนั้น ปัจจัยเสี่ยงที่ผ่านการประเมินประสิทธิผลความเพียงพอของกิจกรรมการควบคุมแล้ว สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่การควบคุมภายในที่มีอยู่มีประสิทธิผลเพียงพอ กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่การควบคุมภายในที่มีอยู่มีประสิทธิผลไม่เพียงพอ กลุ่มที่ 3 กลุ่มที่ไม่มีกิจกรรมการควบคุม
เจ้าของความเสี่ยง (RISK OWNER)	หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบต่อผลกระทบจากความเสี่ยง และ/หรือต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง
ผู้ประสานงานด้านความเสี่ยง (RISK CHAMPION)	รองคณบดี/รองผู้อำนวยการ ที่กำกับดูแลงานด้านความเสี่ยงของแต่ละส่วนงาน/หน่วยงาน หัวหน้างาน และผู้ได้รับมอบหมายมีบทบาทหน้าที่ 1) ประเมินความเสี่ยงและกำหนดแผนจัดการความเสี่ยงของ หน่วยงานในแต่ละปีงบประมาณ 2) ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนจัดการความเสี่ยงที่กำหนดในแต่ละปีงบประมาณ 3) จัดทำรายงานเสนอต่อมหาวิทยาลัย
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (STRATEGY RISK : S)	ความเสี่ยงที่เกิดจากการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ ระยะสั้น และระยะยาว รวมถึงด้านการจัดการหลักสูตรและให้บริการของมหาวิทยาลัย
ความเสี่ยงด้านการดำเนินงานหรือกระบวนการ (OPERATIONAL RISK : O)	ความเสี่ยงที่เกิดจากระบบปฏิบัติการของมหาวิทยาลัย ที่ครอบคลุมกระบวนการทำงานหลัก กระบวนการทำงานสนับสนุน และการดำเนินงานของเครือข่ายอุปทานที่เกี่ยวข้อง
ความเสี่ยงด้านการเงิน (FINANCIAL RISK : F)	ความเสี่ยงที่เกิดจากการดำเนินงานด้านเงิน การคลัง การบัญชี และการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (COMPLIANCE RISK : C)	ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่บุคลากรไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย
ความเสี่ยงด้านสถานการณ์ต่างๆ (EVENT RISK : E)	ความเสี่ยงที่เกิดจากสถานการณ์วิกฤตต่าง ๆ ที่อาจส่งผลให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยหยุดชะงัก เช่น ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และโรคระบาด เป็นต้น
ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (REPUTATION RISK : R)	ความเสี่ยงที่เกิดพฤติกรรมของบุคลากรที่ส่งผลกระทบเชิงลบต่อมหาวิทยาลัย เช่น การร้องเรียนการประพฤติมิชอบในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น

คำศัพท์	ความหมาย
ความเสี่ยงที่ต้องตอบสนองอย่างรวดเร็วภายใน 24 ชั่วโมง (PROMPT RESPONSE RISK : P)	ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่ปลอดภัยทางไซเบอร์ที่ส่งผลต่อความเป็นส่วนตัวของนักศึกษาและบุคลากร ตลอดจนความเสี่ยงที่เกิดจากอุบัติเหตุ, ภัยพิบัติ ในระดับวิกฤตที่เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัยซึ่งต้องตอบสนองอย่างรวดเร็ว ภายใน 24 ชั่วโมง
หน่วยงานภายใน	คณะ หลักสูตร สำนัก หรือกอง (หน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า) ที่ปรากฏอยู่ในโครงสร้างองค์กรของมหาวิทยาลัย
กิจกรรมควบคุม (CONTROL ACTIVITIES)	กิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพื่อจัดการความเสี่ยงให้เพียงพอเหมาะสมกับระดับความเสี่ยง โดยการกำหนดกิจกรรมควบคุม จะต้องประกอบด้วย ตัวชี้วัดความเสี่ยง (Key Risk Indicator : KRI)
การตอบสนองความเสี่ยง (RISK RESPONSE)	การจัดการความเสี่ยงตามลักษณะของความเสี่ยง และจัดสรรทรัพยากรเพื่อตอบสนองความเสี่ยงสามารถดำเนินการดังนี้ 1) การปฏิเสธความเสี่ยง โดยไม่ดำเนินงานในกิจกรรมที่มีความเสี่ยง ได้แก่ กิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงและหน่วยงานไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงนั้นได้ หน่วยงานอาจพิจารณาไม่ดำเนินงานในกิจกรรมนั้นๆ 2) การลดโอกาสของความเสี่ยง เช่น การลดโอกาสของความเสี่ยง การทุจริตด้านการเงิน โดยการวางระบบควบคุมภายใน ได้แก่ การ แบ่งแยกหน้าที่การตรวจสอบ การสอบทาน และการกระทบยอด เป็นต้น 3) การลดผลกระทบของความเสี่ยง เช่น การทำประกันหรือการใช้เครื่องมือป้องการความเสี่ยงทางการเงิน (Hedging Instruments) เป็นต้น 4) การโอนความเสี่ยง หน่วยงานอาจเลือกใช้วิธีการถ่ายโอนความเสี่ยงของกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานเห็นว่าควรดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชน แต่ หน่วยงานมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถดำเนินการเองได้หรือไม่สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้ ได้แก่ การให้ภาคเอกชนดำเนินการโดยมีการโอนความเสี่ยง และผลตอบแทนไปด้วย (Public Private Partnership : PPP) เป็นต้น 5) การยอมรับความเสี่ยง โดยไม่ดำเนินการจัดการความเสี่ยงเนื่องจากความเสี่ยงอยู่ในระดับที่หน่วยงานยอมรับได้ หรือต้นทุนในการบริหารจัดการความเสี่ยงมีมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ
การเตรียมความพร้อมต่อความเสี่ยง	การเตรียมความพร้อมและการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถดำเนินการดังนี้ 1) การใช้มาตรการเฝ้าระวัง หน่วยงานต้องกำหนดข้อมูลที่ต้องมีการเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ การแจ้งเตือน และการดำเนินการเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงของปริมาณน้ำในเขื่อนมากเนื่องจากปริมาณน้ำฝน เป็นต้น 2) การทำแผนฉุกเฉิน การจัดทำแผนฉุกเฉินเป็นการระบุขั้นตอนเมื่อเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงขึ้น โดยต้องระบุบุคคลและวิธีการดำเนินการที่ชัดเจน เช่น ความเสี่ยงกรณีที่บุคลากรไม่สามารถเข้าสถานที่ทำงานได้

คำศัพท์	ความหมาย
	3) การส่งเสริมหรือผลักดันเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น เมื่อเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นส่งผลกระทบเชิงบวกกับมหาวิทยาลัย รวมถึงกำหนดแผนการดำเนินงานเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงอาจประกอบด้วย วิธีการจัดการความเสี่ยง บุคคลที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการความเสี่ยง ตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ วิธีการติดตาม และการรายงานความเสี่ยง
ความเสี่ยงส่วนที่เหลือ (RESIDUAL RISK)	ความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่ภายหลังจากการที่มีการพิจารณาการบริหารจัดการความเสี่ยงและการจัดวางระบบการควบคุมภายในแล้ว

ส่วนที่ 3
แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง คือ การนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นการทำนายอนาคตอย่างมีเหตุผล ดังนั้น คณะเกษตรและชีภาพมีเป้าหมายจะใช้การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้การดำเนินงานของคณะให้บรรลุตามแผนกลยุทธ์คณะเกษตรและชีวภาพ พ.ศ. 2566-2570 ตามประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการ

3.1 ประเภทความเสี่ยง

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงคณะเกษตรและชีวภาพ แบ่งประเภทความเสี่ยง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ประเภทความเสี่ยง

ประเภทความเสี่ยง ตามเกณฑ์ สกอ.	สัญลักษณ์	รายละเอียด
1. ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก	E : external	ความเสี่ยงที่ไม่ได้เกิดประจำ แต่ส่งผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ผลตามแผนกลยุทธ์ และไม่สามารถคาดการณ์การเกิดความสูญเสียได้อย่างแม่นยำ รวมไปถึงเหตุการณ์ที่เกิดจากปัจจัยภายนอกที่อยู่นอกเหนือการควบคุม เช่น ความเสี่ยงการผลกระทบการเป็นประชาคมอาเซียนของประเทศไทย และความเสี่ยงที่กระทบต่อเป้าหมายการเป็นมหาวิทยาลัยนานาชาติ ความเสี่ยงทางการเมือง การโยกย้ายผู้บริหาร เป็นต้น
2. ความเสี่ยงเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์		ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนกลยุทธ์ รวมไปถึงการตัดสินใจด้านบริหารที่ส่งผลต่อทิศทางของมหาวิทยาลัยในทางที่ไม่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์
2.1 ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์	S : Strategic Risk	ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ซึ่งได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อม นโยบายของผู้บริหาร เช่น การเมือง เศรษฐกิจ กฎหมาย ตลาด ภาพลักษณ์ ผู้นำชื่อเสียง ลูกค้า เป็นต้น
2.3 ความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล	G : Governance Risk	ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องธรรมาภิบาลที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินแผนงาน/โครงการ เพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะจรรยาบรรณของอาจารย์และบุคลากร

ประเภทความเสี่ยง ตามเกณฑ์ สกอ.	สัญลักษณ์	รายละเอียด
3. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน		ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานประจำวัน กระบวนการทำงานที่ช่วยให้มหาวิทยาลัยบรรลุเป้าประสงค์ เช่น ความเสี่ยงของกระบวนการ หลักสูตร การบริหารงานวิจัย ระบบงาน กระบวนการ เทคโนโลยี ระบบสารสนเทศและคน
3.1 ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงานสนับสนุนวิชาการ	O : Operational Risk	ความเสี่ยงเกี่ยวกับ การผิดพลาดในการปฏิบัติงานจากวิธีการทำงาน เช่น ความเสี่ยงของกระบวนการบริหารหลักสูตร การบริหารงานวิจัย ระบบประกันคุณภาพ
3.2 ความเสี่ยงด้านการเงิน	F : Financial Risk	ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สิน ซึ่งส่งผลให้มหาวิทยาลัยต้องมีรายได้ลดน้อยลงหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น หรือความเสียหายต่อทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย เช่น การผันผวนทางการเงินสภาพคล่องอัตราดอกเบี้ย ข้อมูลเอกสารหลักฐานทางการเงิน การรายงานทางการเงินบัญชีการเงินและงบประมาณ เป็นต้น
3.3 ความเสี่ยงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ	C : Compliance Risk	ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อกฎหมาย ระเบียบการปกป้องคุ้มครองผู้มีส่วนได้เสีย การป้องกันข้อมูลรวมถึงประเด็นทางด้านกฎระเบียบอื่น ๆ
3.4 ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยจากอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน	H : Hazard Risk	ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของอาจารย์ นักศึกษา บุคลากร ความปลอดภัยของอาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภครวมถึงการสูญเสียทางชีวิตและทรัพย์สินจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการก่อการร้าย เป็นต้น
3.5 ความเสี่ยงด้านทรัพยากรบุคคล	Human Resource Risk	ความเสี่ยงเกี่ยวกับ พนักงาน และผู้บริหารระดับสูง ขาดความรู้และประสบการณ์ หรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ความเสี่ยงเกี่ยวกับการที่บุคลากรและระบบงาน ไม่สามารถดำเนินงานต่อไปตามปกติเมื่อเกิดเหตุการณ์ผิดปกติ
3.6 ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ	IT : Information and Technology Risk	คือ ความเสี่ยงเกี่ยวกับความผิดพลาดของระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดความผิดพลาดหรือหยุดชะงัก

3.2 วิธีการจัดการความเสี่ยง

การจัดการความเสี่ยง (Treat the Risks) เป็นการกำหนดนโยบาย (Policies) มาตรการและวิธีปฏิบัติ (Procedures) เพื่อตามตอบสนองต่อความเสี่ยง (Risk Response) ซึ่งมหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมหรือยอมรับได้ โดยใช้วิธีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 วิธีจัดการความเสี่ยง

4T's Stragegies	ศัพท์ที่นิยมใช้ (กรมบัญชีกลาง)	รายละเอียด
การยอมรับความเสี่ยง Take	Risk Acceptance (Accept)	การยอมรับให้มีความเสี่ยงปรากฏอยู่ เป็นความเสี่ยงที่หน่วยงานสามารถยอมรับได้เนื่องจากมีกิจกรรมควบคุมภายในที่ดีอยู่แล้ว เนื่องจากการดำเนินการในการจัดการกับความเสี่ยง ไม่มีความคุ้มค่าเพียงพอ หรือทรัพยากรมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินการในปีงบประมาณ
การลด/การควบคุมความเสี่ยง Treat	Risk Reduction (Control)	การลดโอกาสในการเกิดความเสี่ยง และ/ หรือความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยหาวิธีการเพิ่มเติมเพื่อจัดการความเสี่ยง เช่น การออกแบบระบบการควบคุมภายใน ปรับปรุงแก้ไขกระบวนการ การตรวจติดตาม การจัดทำแผนฉุกเฉิน การจัดทำมาตรฐานความปลอดภัย การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ เป็นต้น
การกระจายความเสี่ยง Tranfer	Risk Sharing (Transfer)	การกระจาย หรือโอนความเสี่ยงทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนไปยังผู้อื่นที่มั่นใจว่าสามารถควบคุมความเสี่ยงนั้นได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น เช่น การทำประกันภัย การจ้างบุคคลภายนอกดำเนินการแทน เป็นต้น
การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง Terminate	Risk Avoidance (Avoid)	การหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง เช่น การหยุดดำเนินกิจกรรม การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์หรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่เป็นความเสี่ยง การปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน การลดขนาดของงานหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการลง หรือเลือกกิจกรรมอื่นที่สามารถยอมรับได้มากกว่า เป็นต้น

3.3 การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน คณะเกษตรและชีวภาพ ดำเนินการประชุมประเมินความเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย เพื่อวิเคราะห์หาความเสี่ยง กำหนดประเด็นความเสี่ยง ประเภทความเสี่ย ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง ประเมินโอกาส และผลประทบที่จะเกิดขึ้น ดังต่อไปนี้

วิเคราะห์ความเสี่ยงระดับหน่วยงาน

หน่วยงาน คณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ สร้างสรรค์งานวิจัย และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนเมือง

2. เพื่อนำผลงาน วิจัย งานสร้างสรรค์ และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาท้องถิ่น หรือชุมชนเมือง หรือการต่อยอดในเชิงพาณิชย์

3. เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนเมือง ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ด้วยศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

4. เพื่อส่งเสริม อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมตามวิถีเกษตรไทย เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรมเกษตร

ที่ (1)	ความเสี่ยง (2)	(3) ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง (4)			การประเมินความเสี่ยง		
				ปัจจัยเสี่ยงภายนอก	ปัจจัยเสี่ยงภายใน	(5) โอกาสที่จะเกิด (L)	(6) ผลกระทบ (I)	(7) คะแนนความเสี่ยง (L)x(I)
1	ความไม่ต่อเนื่องของการนำผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์ หรือนวัตกรรม ไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาท้องถิ่น หรือชุมชนเมือง หรือการต่อยอดในเชิงพาณิชย์	O	การกำกับติดตามยังไม่เป็นรูปธรรม		✓	3 (L1)	1 (I6)	3 (ต่ำ)
2	การนำผลวิจัย/นวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ในสถานศึกษา ต่ำกว่าร้อยละ 25	O	เป็นตัวชี้วัดใหม่ของมหาวิทยาลัยที่ทางคณะไม่เคยดำเนินการ	✓		4 (L1)	3 (I7)	12 (สูง)

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อผลิตบัณฑิตคณะเกษตรและชีวภาพ ให้มีความรู้ มีคุณธรรม และมีสมรรถนะทางวิชาชีพเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรอาหาร

2. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนเป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะเป็นที่ยอมรับในระดับชาติหรือนานาชาติ

ที่ (1)	ความเสี่ยง (2)	(3) ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง (4)			การประเมินความเสี่ยง		
				ปัจจัยเสี่ยงภายนอก	ปัจจัยเสี่ยงภายใน	(5) โอกาสที่จะเกิด (L)	(6) ผลกระทบ (I)	(7) คะแนนความเสี่ยง (L)x(I)
1	จำนวนนักศึกษารับเข้า ไม่เป็นไปตามเป้าที่กำหนด	S	1. การแข่งขันของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ที่ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยหรือสถาบันคู่แข่งมากขึ้น โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยเอกชนหรือสถาบันที่มีชื่อเสียง	✓		4 (L1)	3 (I4)	12 (สูง)
		S	2. สื่อสารการตลาดไม่เพียงพอ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและกิจกรรมต่าง ๆ ยังไม่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง		✓	4 (L1)	5 (I7)	20 (สูงมาก)

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการ

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนาการบริหารงานของคณะตามหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

ที่ (1)	ความเสี่ยง (2)	(3) ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง (4)			การประเมินความเสี่ยง		
				ปัจจัยเสี่ยงภายนอก	ปัจจัยเสี่ยงภายใน	(5) โอกาสที่จะเกิด (L)	(6) ผลกระทบ (I)	(7) คะแนนความเสี่ยง (L) x (I)
1	ความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	H	อาคารเก่า และระบบไฟฟ้าเก่าไม่สามารถรองรับการปฏิบัติกับครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์		✓	4 (L1)	4 (I5)	16 (สูง)
2	การเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้า	O	1. ความล่าช้าในการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้		✓	4 (L1)	2 (I7)	8 (ปานกลาง)
		O	2. ความผิดพลาดของการขออนุมัติดำเนินการ		✓	4 (L1)	3 (I11)	12 (สูง)
		HR	3. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน การปฏิบัติงาน หรือการส่งเอกสารไม่ครบถ้วน ทำให้เกิดข้อผิดพลาด ต้องแก้ไขหลายครั้ง		✓	4 (L1)	3 (I11)	12 (สูง)
3	งบประมาณสำหรับการพัฒนาองค์กรไม่เพียงพอ	S	ไม่สามารถนำไปใช้เชิงพาณิชย์หรือต่อยอดบริการเพื่อสร้างรายได้		✓	4 (L1)	3 (I6)	12 (สูง)

3.4 แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569
หน่วยงาน คณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาท้องถิ่น
วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ สร้างสรรค์งานวิจัย และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนเมือง
2. เพื่อนำผลงาน วิจัย งานสร้างสรรค์ และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาท้องถิ่น หรือชุมชนเมือง หรือการต่อยอดในเชิงพาณิชย์
3. เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนเมือง ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ด้วยศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
4. เพื่อส่งเสริม อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมตามวิถีเกษตรไทย เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรมเกษตร

ที่ (1)	ความเสี่ยง (2)	(3) ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง (4)			การประเมินความเสี่ยง			การจัดการความเสี่ยง โครงการ/กิจกรรม (8)	ตัวชี้วัด (9)	ค่าเป้าหมาย (10)	ผู้รับผิดชอบ (11)	สถานะดำเนินการ** (12)
				ปัจจัยเสี่ยงภายนอก	ปัจจัยเสี่ยงภายใน	(5) โอกาสที่จะเกิด (L)	(6) ผลกระทบ (I)	(7) คะแนนความเสี่ยง (L)x(I)					
1	การนำผลวิจัย/นวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ในสถานศึกษา ต่ำกว่าร้อยละ 25	O	เป็นตัวชี้วัดใหม่ของมหาวิทยาลัยที่ทางคณะไม่เคยดำเนินการ	✓		4 (L1)	3 (I7)	12 (สูง)	- เน้นการวางแผนตั้งแต่ต้นทาง การสื่อสาร การสนับสนุน และการติดตามผลการนำผลงานวิจัย/นวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ใน	1. ร้อยละของผลงานวิจัย/นวัตกรรมที่ นำไปใช้กับสถานศึกษา	ร้อยละ 25	- ประธานหลักสูตร - รองคณบดีฝ่ายวิชาการฯ	2

ที่ (1)	ความเสี่ยง (2)	(3) ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง (4)			การประเมินความเสี่ยง			การจัดการความเสี่ยง โครงการ/กิจกรรม (8)	ตัวชี้วัด (9)	ค่าเป้าหมาย (10)	ผู้รับผิดชอบ (11)	สถานะดำเนินการ** (12)
				ปัจจัยเสี่ยงภายนอก	ปัจจัยเสี่ยงภายใน	(5) โอกาสที่จะเกิด (L)	(6) ผลกระทบ (I)	(7) คะแนนความเสี่ยง (L)x(I)					
									สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ - กำกับติดตามการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์กับสถานศึกษาของผู้ได้รับทุนปีที่ผ่านมา	2. จำนวนครั้งในการกำกับติดตามนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์	ไตรมาสละ 1 ครั้ง	- รองคณบดีฝ่ายวิชาการฯ - นักวิชาการศึกษา	2

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อผลิตบัณฑิตคณะเกษตรและชีวภาพ ให้มีความรู้ มีคุณธรรม และมีสมรรถนะทางวิชาชีพเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรอาหาร

2. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนเป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะเป็นที่ยอมรับในระดับชาติหรือนานาชาติ

ที่ (1)	ความเสี่ยง (2)	(3) ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง (4)			การประเมินความเสี่ยง			การจัดการความเสี่ยง โครงการ/กิจกรรม (8)	ตัวชี้วัด (9)	ค่าเป้าหมาย (10)	ผู้รับผิดชอบ (11)	สถานะดำเนินการ** (12)
				ปัจจัยเสี่ยงภายนอก	ปัจจัยเสี่ยงภายใน	(5) โอกาสที่จะเกิด (L)	(6) ผลกระทบ (I)	(7) คะแนนความเสี่ยง (L)x(I)					
1	จำนวนนักศึกษารับเข้า ไม่เป็นไปตามเป้าที่กำหนด	S	1. การแข่งขันของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ที่ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยหรือสถาบันคู่แข่งมากขึ้น โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยเอกชนหรือสถาบันที่มีชื่อเสียง	✓		4 (L1)	3 (I4)	12 (สูง)	- ส่งเสริมการสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักในวงการวิชาการ - การสะสมชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักยังคงต้องดำเนินการต่อไป - หาวิธีการส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อให้เป็นที่รู้จักกว้างมากขึ้น	3. รางวัลที่อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาได้รับในระดับชาติหรือนานาชาติ	2 รางวัล	- ประธานหลักสูตร - รองคณบดีฝ่ายวิชาการฯ	3
			2. สื่อสารการตลาดไม่เพียงพอ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและกิจกรรมต่าง ๆ ยังไม่เข้าถึง		✓	4 (L1)	5 (I7)	20 (สูงมาก)	- ปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ โดยการให้ความรู้เนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับหลักสูตรให้กับบุคลากร	4. ความรู้ของผู้เข้าอบรมเพิ่มขึ้น 5. จำนวนนักศึกษารับเข้าที่	ร้อยละ 20 ร้อยละ 10	- รองคณบดีฝ่ายบริหารฯ - คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ฯ	3

ที่ (1)	ความเสี่ยง (2)	(3) ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง (4)			การประเมินความเสี่ยง			การจัดการความเสี่ยง โครงการ/กิจกรรม (8)	ตัวชี้วัด (9)	ค่าเป้าหมาย (10)	ผู้รับผิดชอบ (11)	สถานะดำเนินการ** (12)
				ปัจจัยเสี่ยงภายนอก	ปัจจัยเสี่ยงภายใน	(5) โอกาสที่จะเกิด (L)	(6) ผลกระทบ (I)	(7) คะแนนความเสี่ยง (L)x(I)					
			กลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง						- ของบประมาณประชาสัมพันธ์จากมหาวิทยาลัย - ประชาสัมพันธ์เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์ตลอดปี เช่น คลิปวิดีโอ, เพจ Facebook, เว็บไซต์หลักสูตร - มีการติดตามและรายงานผลการรับสมัครเป็นระยะ เช่น รายเดือนหรือรายไตรมาส - ใช้ศิษย์เก่า/นักศึกษาปัจจุบันเป็น “Ambassador” เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดี	เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษาที่ผ่านมา			

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการ

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนาการบริหารงานของคณะตามหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

ที่ (1)	ความเสี่ยง (2)	(3) ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง (4)			การประเมินความเสี่ยง			การจัดการความเสี่ยง โครงการ/กิจกรรม (8)	ตัวชี้วัด (9)	ค่าเป้าหมาย (10)	ผู้รับผิดชอบ (11)	สถานะดำเนินการ** (12)
				ปัจจัยเสี่ยงภายนอก	ปัจจัยเสี่ยงภายใน	(5) โอกาสที่จะเกิด (L)	(6) ผลกระทบ (I)	(7) คะแนนความเสี่ยง (L)x(I)					
1	ความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	H	อาคารเก่า และระบบไฟฟ้าเก่าไม่สามารถรองรับการปฏิบัติกับครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์		✓	4 (L1)	4 (I5)	16 (สูง)	- จัดทำโครงการขออนุมัติปรับปรุงซ่อมแซมอาคารและระบบความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ	6. จำนวนโครงการ/ที่ได้รับอนุมัติ	2 โครงการ	- รองคณบดีฝ่ายบริหารฯ - ประธานหลักสูตร	3
2	การเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้า	O	1. ความผิดพลาดของการขออนุมัติดำเนินการ		✓	4 (L1)	3 (I11)	12 (สูง)	- สร้างรายการตรวจสอบ (Check list) ที่ระบุเอกสารที่ต้องแนบและจุดที่มักผิดพลาดบ่อยๆ ก่อนจะส่งเข้าระบบ	7. ร้อยละของเอกสารที่ถูกตีกลับเนื่องจากความผิดพลาด	ไม่เกินร้อยละ 10	- รองคณบดีฝ่ายบริหารฯ - หัวหน้าสำนักงานคณบดี	2
		HR	2. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน การปฏิบัติงาน หรือการส่งเอกสารไม่ครบถ้วน ทำให้เกิด		✓	4 (L1)	3 (I11)	12 (สูง)	- ส่งบุคลากรเข้าร่วมการอบรมความรู้เรื่องขั้นตอนการเบิกจ่าย การจัดซื้อจัดจ้าง หรือระบบงานต่าง ๆ เป็นประจำ				

ที่ (1)	ความเสี่ยง (2)	(3) ประเภทความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง (4)			การประเมินความเสี่ยง			การจัดการความเสี่ยง โครงการ/กิจกรรม (8)	ตัวชี้วัด (9)	ค่าเป้าหมาย (10)	ผู้รับผิดชอบ (11)	สถานะดำเนินการ** (12)
				ปัจจัยเสี่ยงภายนอก	ปัจจัยเสี่ยงภายใน	(5) โอกาสที่จะเกิด (L)	(6) ผลกระทบ (I)	(7) คะแนนความเสี่ยง (L)x(I)					
			ข้อผิดพลาด ต้องแก้ไขหลายครั้ง						- จัดประชุมงานหรือ Q&A เป็นประจำเพื่อสอบถามปัญหาการปฏิบัติงาน				
3	งบประมาณสำหรับการพัฒนาองค์กรไม่เพียงพอ	S	ไม่สามารถนำผลงานไปใช้เชิงพาณิชย์หรือต่อยอดบริการเพื่อสร้างรายได้		✓	4 (L1)	3 (I6)	12 (สูง)	- พัฒนา "ผลิตภัณฑ์ทางปัญญา" เช่น นวัตกรรม งานวิจัยสิ่งประดิษฐ์ เพื่อนำไปจำหน่าย/ให้สิทธิใช้ - สนับสนุนบุคลากรที่มีผลงานเชิงพาณิชย์หรือหารายได้เข้าองค์กร และจัดสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม	8. จำนวนผลิตภัณฑ์ทางปัญญาที่นำไปใช้ในเชิงพาณิชย์	1 ผลงาน/ปี	- รองคณบดีฝ่ายวิชาการฯ	1

หมายเหตุ ** 1. ยังไม่มีมาตรการรองรับ 2. มาตรการที่มีอยู่ไม่เพียงพอ จำเป็นต้องหามาตรการใหม่รอบรับและ/หรือเปลี่ยนผู้รับผิดชอบ 3. ทำมาตรการเดิม แต่ต้องเพิ่มความเข้มข้นในการดำเนินงาน
4. มาตรการดีอยู่แล้ว ไม่ต้องทำอะไรเพิ่ม

ส่วนที่ 4
การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ และการติดตามผลการดำเนินงาน

4.1 การสื่อสารแผนบริหารความเสี่ยง

เมื่อแผนบริหารจัดการความเสี่ยงได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารคณะเรียบร้อยแล้ว ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในได้สื่อสารแผนบริหารจัดการความเสี่ยงสู่หน่วยงาน ดังนี้

1. แจ้งทุกฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
2. เผยแพร่แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ทางเว็บไซต์คณะเกษตรและชีวภาพ

4.2 วัตถุประสงค์ของการติดตาม และประเมินผล

1. เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และรวบรวมผลการจัดการความเสี่ยงตามแผนที่กำหนดไว้
2. เพื่อทราบถึงปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงาน อันจะนำไปสู่การปรับการดำเนินงานในช่วงเวลาที่เหมาะสม
3. เพื่อนำผลการประเมินการดำเนินงานไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร

4.3 แนวทางการติดตามผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

การติดตามการดำเนินงานตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การติดตามระหว่างการปฏิบัติงาน เป็นการติดตามจากผู้บริหารที่ต้องรับผิดชอบตามที่กำหนดในแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

2. การติดตามผลเป็นรายงานครั้ง คณะเกษตรและชีวภาพได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เพื่อทำหน้าที่ติดตามงานด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จะได้มีการจัดทำแผนติดตามและจัดทำรายงานผลการติดตามทุก 6 เดือน

4.4 คำอธิบายตัวชี้วัด ข้อมูลที่ติดตาม และการคำนวณผลการดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาท้องถิ่นตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	หน่วยนับ	คำอธิบาย/ข้อมูลที่ติดตาม	การคำนวณ/เกณฑ์การประเมิน
1. ร้อยละของผลงานวิจัย/นวัตกรรมที่นำไปใช้กับสถานศึกษา	ร้อยละ	**คำอธิบาย** ผลงานวิจัย หรือผลงานสร้างสรรค์ของคณะเกษตรและชีวภาพ ตามแนวคิด BCG Model ที่นำไปใช้ประโยชน์กับสถานศึกษา ทั้งการบริการวิชาการ หรือการจัดหลักสูตรในพื้นที่เป้าหมาย **ข้อมูลที่ติดตาม** 1. จำนวนผลงานวิจัย หรือนวัตกรรมที่นำไปใช้กับสถานศึกษา 2. จำนวนผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมทั้งหมดที่ได้รับทุนในปีที่ประเมิน	**การคำนวณ** $\frac{\text{จำนวนผลงานวิจัย/นวัตกรรมที่นำไปใช้กับสถานศึกษา}}{\text{จำนวนผลงานวิจัย/นวัตกรรมทั้งหมด}} \times 100$ **เกณฑ์การประเมิน** “บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย หรือสูงกว่าเป้าหมาย “ไม่บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย
2. จำนวนครั้งในการกำกับติดตามนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์		**คำอธิบาย** หมายถึง ความถี่หรือจำนวนครั้งที่คณะฯ ได้ดำเนินการติดตามผล ประเมินความก้าวหน้า ของการนำผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้ทราบถึงสถานะการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และความสำเร็จที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ **ข้อมูลที่ติดตาม** นับจำนวนครั้งในการกำกับติดตามในปีรายงาน	**การคำนวณ** นับจำนวนครั้งในการกำกับติดตามในปีที่รายงาน **เกณฑ์การประเมิน** “บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย หรือสูงกว่าเป้าหมาย “ไม่บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา

<table>
<tr><th>ตัวชี้วัดความสำเร็จ</th><th>หน่วยนับ</th><th>คำอธิบาย/ข้อมูลที่ติดตาม</th><th>การคำนวณ/เกณฑ์การประเมิน</th></tr>
<tr><td>3. รางวัลที่อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา ได้รับในระดับชาติหรือนานาชาติ</td><td>รางวัล</td><td>คำอธิบาย
การได้รับรางวัลทางด้านวิชาการ/วิชาชีพ ของอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการแข่งขัน มีความรู้หรือมีทักษะเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ/วิชาชีพ เป็นการส่งเสริมการสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จัก อันจะส่งผลต่อภาพลักษณ์และความน่าสนใจของหลักสูตรและคณะ

ข้อมูลที่ติดตาม
จำนวนรางวัลที่อาจารย์ บุคลากร หรือนักศึกษาได้รับในระดับชาติหรือนานาชาติ ในปีงบประมาณที่รายงาน</td><td>การคำนวณ
นับจำนวนรางวัลที่อาจารย์ บุคลากร หรือนักศึกษาได้รับในระดับชาติหรือนานาชาติ ในปีงบประมาณที่รายงาน

เกณฑ์การประเมิน
“บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย หรือสูงกว่าเป้าหมาย
“ไม่บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย</td></tr>
<tr><td>4. ความรู้ของผู้เข้าอบรมเพิ่มขึ้น</td><td></td><td>คำอธิบาย
การประเมินระดับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการนำผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ โดยเปรียบเทียบระหว่างระดับความรู้ "ก่อน" และ "หลัง" การเข้าร่วมกิจกรรมอบรมหรือ Workshop ผ่านเครื่องมือทดสอบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
ข้อมูลที่ติดตาม
พิจารณาจากผลคะแนนการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ที่สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ของผู้เข้ารับการอบรมแต่ละราย</td><td>การคำนวณ
<table><tr><td>ผลคะแนนการทดสอบหลังเรียน (Post-test) – ผลคะแนนการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)</td><td rowspan="2">X 100</td></tr><tr><td>ผลคะแนนการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)</td></tr></table>
เกณฑ์การประเมิน
“บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย หรือสูงกว่าเป้าหมาย
“ไม่บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย</td></tr>
</table>

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	หน่วยนับ	คำอธิบาย/ข้อมูลที่ติดตาม	การคำนวณ/เกณฑ์การประเมิน
5. จำนวนนักศึกษารับเข้าที่เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษาที่ผ่านมา	ร้อยละ	**คำอธิบาย** จำนวนนักศึกษาสมัครเข้าศึกษาต่อลดลง ด้วยโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนไป อัตราการเกิดที่ลดลง ส่งผลกระทบโดยตรงและกับคณะและมหาวิทยาลัย ดังนั้น การแสวงหาแนวทางเพื่อให้นักเรียนเลือกสถาบันของเราในการเข้าศึกษาต่อจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมาก ทุกส่วนงานต้องร่วมมือกันเพื่อหาแนวทางในการเพิ่มจำนวนนักศึกษา **ข้อมูลที่ติดตาม** 1. จำนวนนักศึกษาแรกเข้า ในปีที่รายงาน 2. จำนวนนักศึกษาแรกเข้า ในปีที่ผ่านมา	**การคำนวณ** $\frac{\text{จำนวนนักศึกษารับเข้า ในปีที่รายงาน - จำนวนนักศึกษารับเข้า ในปีที่ผ่านมา}}{\text{จำนวนนักศึกษารับเข้า ในปีที่ผ่านมา}} \times 100$ **เกณฑ์การประเมิน** “บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย หรือสูงกว่าเป้าหมาย “ไม่บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	หน่วยนับ	คำอธิบาย/ข้อมูลที่ติดตาม	การคำนวณ/เกณฑ์การประเมิน
6. จำนวนโครงการที่ได้รับอนุมัติ	โครงการ	**คำอธิบาย** อาคารคณะเกษตรและชีวภาพ มีสภาพเก่า และมีบางส่วนที่ต่อเติมเกิดการชำรุด เช่น อาคารสำนักงานคณบดี อาคารสำนักงานหลักสูตรเกษตรศาสตร์ อาคารสำนักงานหลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร ทำให้บุคลากรมีความเสี่ยงด้านความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ประกอบกับคณะฯ ได้รับการจัดสรรงบดำเนินงานตามจำนวนนักศึกษา ทำให้ไม่เพียงพอในการปรับปรุงหรือซ่อมแซมอาคาร จึงต้องดำเนินการขออนุมัติงบประมาณจากส่วนกลาง **ข้อมูลที่ติดตาม** จำนวนโครงการปรับปรุง หรือซ่อมแซมที่ได้รับอนุมัติ ในปีที่ประเมิน	**การคำนวณ** นับจำนวนโครงการปรับปรุง หรือซ่อมแซมที่ได้รับอนุมัติ ในปีที่ประเมิน **เกณฑ์การประเมิน** “บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย หรือสูงกว่าเป้าหมาย “ไม่บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย
7. ร้อยละของเอกสารที่ถูกตีกลับเนื่องจากความผิดพลาด	ร้อยละ	**คำอธิบาย** ตัวชี้วัดนี้ใช้วัด **ประสิทธิภาพของการดำเนินงานด้านเอกสารของหน่วยงาน** โดยเฉพาะในขั้นตอนการยื่น/ส่งเอกสารภายในหรือภายนอก เช่น การเบิกจ่ายงบประมาณ การเสนอเรื่อง การขออนุมัติ ฯลฯ ซึ่งมีความจำเป็นต้องถูกต้อง ครบถ้วน และตรงตามระเบียบหรือแบบฟอร์มที่กำหนด "เอกสารผิดพลาด" ในที่นี้หมายถึง เอกสารที่ถูกตีกลับหรือไม่สามารถดำเนินการต่อได้เนื่องจากปัญหา เช่น: • ข้อมูลไม่ครบถ้วน • ใช้ฟอร์มหรือแบบไม่ถูกต้อง • แนบเอกสารไม่ครบ • ลำดับขั้นตอนผิด	**การคำนวณ** $\frac{\text{จำนวนเอกสารเบิกจ่ายที่ผิดพลาด}}{\text{จำนวนเอกสารเบิกจ่ายทั้งหมด}} \times 100$ **เกณฑ์การประเมิน** “บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย หรือสูงกว่าเป้าหมาย “ไม่บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	หน่วยนับ	คำอธิบาย/ข้อมูลที่ติดตาม	การคำนวณ/เกณฑ์การประเมิน
		• ไม่มีลายเซ็น/ตราประทับครบถ้วน • ข้อความไม่ถูกต้องตามระเบียบ การลดจำนวนครั้งของความผิดพลาดแสดงถึงการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ความชัดเจนของระบบงาน และประสิทธิภาพในการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน **ข้อมูลที่ติดตาม** 1. จำนวนเอกสารเบิกจ่ายที่ผิดพลาด 2. จำนวนเอกสารเบิกจ่ายทั้งหมด	
8. จำนวนผลิตภัณฑ์ทางปัญญาที่นำไปใช้ในเชิงพาณิชย์	ผลงาน/ปี	**คำอธิบาย** จำนวนผลงานทางวิชาการ งานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ หรือทรัพย์สินทางปัญญา ที่ได้รับการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์โดยหน่วยงานภายนอก หรือถูกพัฒนาให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น • ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensing) • มีการจำหน่ายผลงาน หรือต้นแบบไปยังภาคเอกชน • มีการตั้งบริษัท/กิจการร่วมทุนเพื่อใช้ประโยชน์จากผลงานนั้น • ใช้ผลงานในการให้บริการทางวิชาการที่มีการเก็บค่าบริการ • ได้รับค่าตอบแทนจากการถ่ายทอดเทคโนโลยี/นวัตกรรม **ผลิตภัณฑ์ทางปัญญา** หมายถึง ผลงานที่มีรูปแบบเป็นรูปธรรม สามารถใช้ได้จริง และอยู่ในรูปของ • สิ่งประดิษฐ์ เครื่องมือ วัสดุ • โปรแกรม/ระบบซอฟต์แวร์	**การคำนวณ** นับจำนวนผลิตภัณฑ์ทางปัญญาที่นำไปใช้ในเชิงพานิชย์ ในปีที่ประเมิน **เกณฑ์การประเมิน** “บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย หรือสูงกว่าเป้าหมาย “ไม่บรรลุ” คือ ผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	หน่วยนับ	คำอธิบาย/ข้อมูลที่ติดตาม	การคำนวณ/เกณฑ์การประเมิน
		• ตำรา สื่อการเรียนรู้ หลักสูตรฝึกอบรม • งานวิจัยเชิงประยุกต์ที่พัฒนาจนพร้อมใช้ **ข้อมูลที่ติดตาม** จำนวนผลิตภัณฑ์ทางปัญญาที่นำไปใช้ในเชิงพานิชย์ ในปีที่รายงาน	

ภาคผนวก

คำสั่งคณะเกษตรและชีวภาพ

ที่ ๑๐๔๐ /๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

เพื่อให้การบริหารงานคณะเกษตรและชีวภาพดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยเกิดประโยชน์สูงสุด ประกอบกับ คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมที่ ๖๗๘/๒๕๖๘ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เรื่อง แต่งตั้งผู้รักษาราชการ แทนคณบดีคณะเกษตรและชีวภาพ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.๒๕๔๗ คณะเกษตรและชีวภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการอำนวยการ

๑. คณบดีคณะเกษตรและชีวภาพ	ประธานกรรมการ
๒. รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผนงาน	กรรมการ
๓. รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย	กรรมการ
๔. ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบริการวิชาการและประกันคุณภาพ	กรรมการ
๕. ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	กรรมการ
๖. รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผนงาน	กรรมการและเลขานุการ
๗. หัวหน้าสำนักงานคณบดี	ผู้ช่วยเลขานุการ
๘. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	ผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่ ๑. กำกับ ดูแล กำหนดนโยบายระบบและกลไก ส่งเสริมและติดตามงานด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

๒. อำนวยการด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพ

๓. ดำเนินงานอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย

คณะกรรมการดำเนินงาน

๑. รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผนงาน	ประธานกรรมการ
๒. ประธานหลักสูตรเกษตรศาสตร์	กรรมการ
๓. ประธานหลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร	กรรมการ
๔. ตัวแทนหลักสูตรเกษตรศาสตร์ ลำดับที่ ๑	กรรมการ
๕. ตัวแทนหลักสูตรเกษตรศาสตร์ ลำดับที่ ๒	กรรมการ
๖. ตัวแทนหลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร ลำดับที่ ๑	กรรมการ
๗. ตัวแทนหลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร ลำดับที่ ๒	กรรมการ
๘. หัวหน้าสำนักงานคณบดี	กรรมการ
๙. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	กรรมการและเลขานุการ
๑๐.เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๑.นักวิชาการพัสดุ	ผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่ ๑. ดำเนินการวิเคราะห์ประเมินโอกาสและผลกระทบ จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

๒. ดำเนินการประกันคุณภาพในด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
๓. ดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในตามที่คณะมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิทธิ วงศ์ทองคำ)
คณบดีคณะวิทยาการจัดการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะเกษตรและชีวภาพ